

# *Αναλογιστική Μελέτη Συνταξιοδοτικού Συστήματος Κύριας και Επικουρικής Ασφάλισης*

Συνοδευτική μελέτη του υπό κατάθεση νομοσχεδίου «Ασφαλιστική Μεταρρύθμιση και ψηφιακός μετασχηματισμός ΕΦΚΑ (e-Ε.Φ.Κ.Α.)»



ΑΘΗΝΑ, Φεβρουάριος 2020

Η παρούσα έκθεση μπορεί να αναπαραχθεί εν μέρει ή στο σύνολό της μόνο με αναφορά της πηγής «Αναλογιστική Μελέτη του Συνταξιοδοτικού Συστήματος για Κύρια και Επικουρική Ασφάλιση Αναλογιστικές Προβολές 2018-2070», Εθνική Αναλογιστική Αρχή.

## Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
1. ΣΚΟΠΟΣ .....	6
2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ .....	7
Α. Κύρια Ασφάλιση .....	7
Β. Επικουρική Ασφάλιση.....	7
Γ. Μεταρρυθμίσεις ως σήμερα .....	8
3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ Ν.4387/2016 και Ν.4052/2012 όπως ισχύουν σήμερα .....	10
Α. Κύρια ασφάλιση.....	10
Β. Επικουρική Ασφάλιση.....	16
4. ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ .....	19
5. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ .....	21
Α. Κύρια Ασφάλιση .....	21
Β. Επικουρική Ασφάλιση.....	26
6. ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΑ ΣΕΝΑΡΙΑ .....	27
7. ΔΕΔΟΜΕΝΑ .....	28
8. ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ .....	30
9. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ-ΜΟΝΤΕΛΟ ΕΑΑ .....	34
10. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ .....	36
11. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ .....	44
12. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑΣ .....	45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: .....	47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: .....	53
Α.ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΕΦΚΑ – ΚΛΑΔΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ .....	53
Β.ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΕΤΕΑΕΠ - ΚΛΑΔΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ .....	54
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: .....	55

## ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Την περίοδο Οκτώβριο 2019 - Ιανουάριο 2020 η Εθνική Αναλογιστική Αρχή της Ελλάδας διενήργησε αναλογιστική μελέτη με σκοπό την εκτίμηση της χρηματοοικονομικής εξέλιξης του Συνταξιοδοτικού Συστήματος για την Κύρια και Επικουρική Ασφάλιση και την εξέταση της βιωσιμότητάς του, λαμβάνοντας υπόψη σχέδιο ασφαλιστικής μεταρρύθμισης περιλαμβανομένων και των αποφάσεων 1890/2019 και 1891/2019 του ΣΤΕ.

Οι αναλογιστικές προβολές περιόδου 2018-2070 πραγματοποιήθηκαν με το μοντέλο του ILO, κατάλληλα προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες του ελληνικού συνταξιοδοτικού συστήματος, το οποίο εκτιμάει μελλοντικά κόστη με τη μέθοδο "cohort decomposition".

Για την εκπόνηση των αναλογιστικών μελετών έγινε χρήση των δεδομένων των Φορέων για τους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους με έτος βάσης 2018, καθώς και των απολογιστικών στοιχείων των ετών 2018 και 2019. Τα προαναφερθέντα στοιχεία παρασχέθηκαν στην Εθνική Αναλογιστική Αρχή από τον ΕΦΚΑ, το ΕΤΕΑΕΠ, την ΗΔΙΚΑ, την ΕΑΠ, το ΝΑΤ και την ΓΔΟΥ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Επίσης, έγινε χρήση μακροοικονομικών και δημογραφικών παραδοχών για την περίοδο 2018-2070 με έτος βάσης 2018 του AWG (Ageing Working Group) της EPC (Economic Policy Committee), οι οποίες διατέθηκαν στη Χώρα για εθνικούς σκοπούς. Οι μακροοικονομικές παραδοχές αυτές βασίστηκαν σε δημογραφικές προβολές της EUROSTAT (Eurostat 2018).

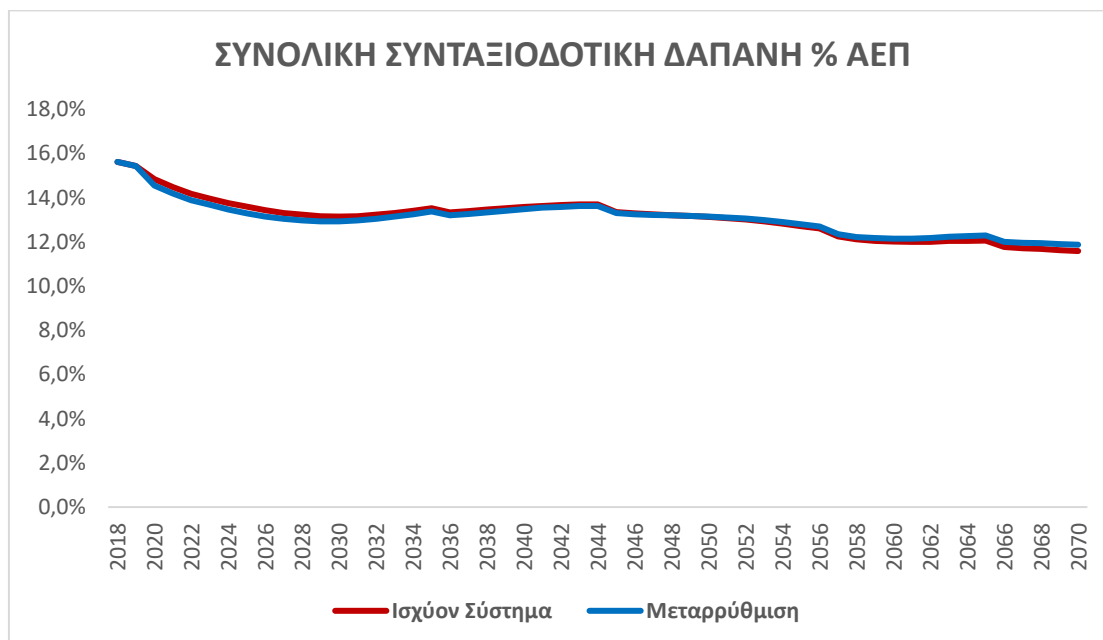
Οι δημογραφικές προβολές της EUROSTAT (2018-2070), που χρησιμοποιήθηκαν στην αναλογιστική μελέτη, αφορούν τον πληθυσμό, τη θνησιμότητα και το προσδόκιμο ζωής. Οι μακροοικονομικές παραδοχές (2018-2070) αφορούν το εργατικό δυναμικό, την απασχόληση, την ανεργία, την παραγωγικότητα, τη συνολική αύξηση της παραγωγικότητας των συντελεστών παραγωγής, τον πληθωρισμό, τον ΔΤΚ, το ΑΕΠ.

Κατά την εκπόνηση της αναλογιστικής μελέτης εξετάστηκαν δυο σενάρια.

Στο πρώτο σενάριο (status quo) οι αναλογιστικές προβολές πραγματοποιήθηκαν με βάση την ισχύουσα νομοθεσία ως την ημερομηνία εκπόνησης της μελέτης, λαμβανομένου υπόψη και του άρθρου 120 του Ν.4611/2019.

Στο δεύτερο σενάριο (reform) για τις αναλογιστικές προβολές ελήφθησαν υπόψη οι νέες εισφορές αυτοαπασχολουμένων, η άρση περικοπής των επικουρικών συντάξεων, η τροποποίηση των ποσοστών αναπλήρωσης κύριας σύνταξης, η μείωση των εισφορών κατά 0,9% και η αντικατάσταση του άρθρου 120 του Ν.4611/2019, με την εισαγωγή του μηχανισμού 0,5% του ΑΕΠ.

Στο παρακάτω διάγραμμα απεικονίζεται η εκτιμώμενη εξέλιξη της συνολικής συνταξιοδοτικής δαπάνης (κύρια & επικουρική ασφάλιση) % του ΑΕΠ, η οποία προέκυψε από τις αναλογιστικές προβολές για την περίοδο 2018-2070 με βάση αφενός το ισχύον σύστημα και αφετέρου με βάση τη μεταρρύθμιση.



Η διαφορά της συνολικής συνταξιοδοτικής δαπάνης μεταξύ της μεταρρύθμισης (reform scenario) και του ισχύοντος συστήματος (status quo scenario), οφείλεται κυρίως στην αύξηση των ετήσιων συντελεστών αναπλήρωσης από τα 30 έτη ασφάλισης και άνω, στην άρση της περικοπής των επικουρικών συντάξεων, καθώς και στην αντικατάσταση του άρθρου 120 του Ν.4611/2019 με την εισαγωγή του μηχανισμού 0,5% του ΑΕΠ για τη χρηματοδότηση των προαναφερθέντων καθώς και λοιπών κοινωνικών παροχών.

## 1. ΣΚΟΠΟΣ

Την περίοδο Οκτώβριο 2019 - Ιανουάριο 2020 η Εθνική Αναλογιστική Αρχή της Ελλάδας διενήργησε αναλογιστική μελέτη με σκοπό την εκτίμηση της χρηματοοικονομικής εξέλιξης του Συνταξιοδοτικού Συστήματος για την Κύρια και Επικουρική Ασφάλιση και την εξέταση της βιωσιμότητάς του, λαμβάνοντας υπόψη σχέδιο μεταρρύθμισης περιλαμβανομένων και των αποφάσεων 1890/2019 και 1891 /2019 του ΣτΕ.

Στην εν λόγω αναλογιστική μελέτη εξετάστηκαν σενάρια στα οποία λήφθηκε υπόψη η ισχύουσα νομοθεσία ως την ημερομηνία εκπόνησης της μελέτης, λαμβανομένου υπόψη και του άρθρου 120 του Ν.4611/2019 και σενάρια (reform) στα οποία λήφθηκαν υπόψη νέες εισφορές αυτοαπασχολουμένων, η άρση περικοπής των επικουρικών συντάξεων, τροποποίηση των ποσοστών αναπλήρωσης κύριας σύνταξης και η αντικατάσταση του άρθρου 120 του Ν.4611/2019.

Η αναλογιστική μελέτη εκπονήθηκε με έτος βάσης 2018. Η παρούσα έκθεση θα πρέπει να διαβαστεί στο σύνολό της και όχι αποσπασματικά, ώστε να κατανοηθούν πλήρως τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την εν λόγω μελέτη.

## **2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ**

### **A. Κύρια Ασφάλιση**

Το πρώτο νομοθέτημα σύστασης φορέα κοινωνικής ασφάλισης ήταν το διάταγμα που αφορούσε στο Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ΝΑΤ), η λειτουργία του οποίου άρχισε το 1861.<sup>1</sup>

Κομβικό σημείο για την εξέλιξη της κοινωνικής ασφάλισης αποτέλεσε η ίδρυση του ΙΚΑ το 1932 με το νόμο 5733.<sup>2</sup> Ο νόμος προέβλεπε την ίδρυση ενός ασφαλιστικού ταμείου υποχρεωτικής ασφάλισης για όλους τους μισθωτούς εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα. Ο νόμος τροποποιήθηκε και πριν ακόμα εφαρμοστεί αντικαταστάθηκε από το νόμο 6298 του 1934, ο οποίος τροποποιήθηκε και πάλι και εφαρμόστηκε τελικά το 1937. Με το νόμο αυτό απαγορευόταν η σύσταση άλλων ταμείων κύριας ασφάλισης μισθωτών, διάταξη που δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Με την πάροδο των ετών προέκυψαν μια σειρά από ταμεία κοινωνικής ασφάλισης που εκτός των άλλων παρείχαν ασφάλιση για σύνταξη, στα οποία συμμετείχαν διακριτές ομάδες μισθωτών.

Με το νόμο 6234 του 1934 ξεκίνησε και η ασφάλιση επαγγελματιών και βιοτεχνών Ελλάδος, ενώ με το νόμο 4169 του 1961 συστάθηκε ο οργανισμός γεωργικών ασφαλίσεων.<sup>3</sup>

Οι πόροι, οι κανόνες συνταξιοδότησης, αλλά και οι τελικά καταβαλλόμενες συντάξεις διαφοροποιούνταν από ταμείο σε ταμείο και από ομάδα σε ομάδα ασφαλισμένων. Έτσι δημιουργήθηκε ένα δαιδαλώδες σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Η κοινωνική ασφάλιση συνταξιοδότησης στην Ελλάδα, ως προς το σύστημα λειτουργίας της, ακολούθησε τεχνικά το παραδοσιακό διανεμητικό σύστημα (PAYG). Οι καταβαλλόμενες ετήσιες εισφορές των εργαζόμενων και των εργοδοτών και η παράλληλη χρηματοδότηση από το Κράτος, (τριμερής χρηματοδότηση) καλύπτουν τις καταβαλλόμενες συντάξεις κατ' έτος. Ο τρόπος υπολογισμού του ανταποδοτικού τμήματος των συντάξεων στηρίζεται στο σύστημα καθορισμένων παροχών (defined benefit), δηλαδή σε ένα ποσοστό του συντάξιμου μισθού και στα έτη υπηρεσίας του εργασιακού βίου του ασφαλισμένου.

### **B. Επικουρική Ασφάλιση**

Η επικουρική ασφάλιση των μισθωτών στην Ελλάδα ξεκίνησε να μορφοποιείται τη δεκαετία του 1930, σε συνάρτηση με τη νομοθεσία περί κύριων συντάξεων που είχε ήδη τεθεί σε εφαρμογή. Οι εργαζόμενοι πολλών διαφορετικών επαγγελματιών ή/και εταιρειών ή/και ειδικοτήτων ίδρυσαν διάφορα ταμεία Επικουρικής ασφάλισης, προκειμένου να βελτιώσουν το

<sup>1</sup> Α.Πέτρογλου «Δίκαιον Κοινωνικής Ασφαλίσεως» Τόμος Α' Έκδοση Επιθεωρήσεως Δικαίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως, ΑΘΗΝΑΙ 1974, σελ.24

<sup>2</sup> Κ.Κρεμαλής «Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων», Νομικές Εκδόσεις Α.Ν.Σάκκουλα Αθήνα-Κομοτηνή 1985, σελ.33

<sup>3</sup> Α.Πέτρογλου «Δίκαιον Κοινωνικής Ασφαλίσεως» Τόμος Α' Έκδοση Επιθεωρήσεως Δικαίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως, ΑΘΗΝΑΙ 1974, σελ.25

εισόδημα τους κατά την περίοδο της συνταξιοδότησης. Ο πρωταρχικός στόχος, εξ ορισμού της ασφάλισης αυτής, ήταν να συμπληρωθεί το εισόδημα του συνταξιούχου με ένα επιπλέον της κύριας σύνταξης ποσό.

Η επικουρική ασφάλιση ως προς το σύστημα λειτουργίας της ακολούθησε τεχνικά το σύστημα της Κύριας ασφάλισης, δηλαδή βασίστηκε στο απλό παραδοσιακό διανεμητικό σύστημα (PAY-AS-YOU-GO) καθορισμένων παροχών (defined benefit). Με την πάροδο των ετών προέκυψαν μια σειρά από επικουρικά ταμεία στα οποία συμμετείχαν διακριτές ομάδες μισθωτών. Έτσι δημιουργήθηκε ένα επίσης δαιδαλώδες σύστημα Επικουρικής ασφάλισης. Οι παροχές αρκετών ομάδων μισθωτών αυξήθηκαν υπέρογκα και δυσανάλογα με τις εισφορές, με αποτέλεσμα να απειλείται η εν γένει βιωσιμότητά των επικουρικών ταμείων. Επιπλέον σε πολλές περιπτώσεις ο ρόλος της επικουρικής ασφάλισης αλλοιώθηκε.

### **Γ. Μεταρρυθμίσεις ως σήμερα**

Για πρώτη φορά με το νόμο 2084 του 1992, που αφορούσε και την κύρια και την επικουρική ασφάλιση, έγινε εξομοίωση των κανόνων για τις εισφορές και τις παροχές των ασφαλισμένων από την 1/1/1993 και μετά. Παρόλα αυτά ως το 2008 ένα πλήθος ταμείων ασφάλισης λειτουργούσαν ανεξάρτητα. Με το νόμο 3655 του 2008 έγινε προσπάθεια διοικητικής ενοποίησης των φορέων αυτών, όχι όμως ουσιαστική συγχώνευση, αφού σε αρκετές περιπτώσεις διατήρησαν την οικονομική τους αυτοτέλεια, αλλά και τις επί μέρους καταστατικές διατάξεις τους.

Για την κύρια ασφάλιση και για τους ασφαλισμένους από 1.1.2011 και μετά, με τους νόμους 3863 και 3865 του 2010, επιχειρήθηκε μέσω μιας αρκετά μεγάλης διάρκειας μεταβατικής περιόδου, η ενοποίηση των παροχών.

Για την επικουρική ασφάλιση με το Ν.4052/2012, συστάθηκε ένα νέο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και εισήχθη διανεμητικό σύστημα καθορισμένων εισφορών με νοητή κεφαλαιοποίηση (Notional Defined Contribution-NDC), για τους ασφαλισμένους από 1.1.2014 και με μεταβατική περίοδο για τους ήδη ασφαλισμένους.

Το αυξανόμενο δημογραφικό πρόβλημα και η οικονομική κατάσταση στην οποία περιήλθε η Ελλάδα δημιούργησαν ασφυκτικές πιέσεις στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Με τους νόμους 4024/2011, 4051/2012 και 4093/2012 έγινε προσπάθεια συγκράτησης της συνταξιοδοτικής δαπάνης, αλλά παρά τις παρεμβάσεις, η συνταξιοδοτική δαπάνη ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξανόταν εξαιτίας των μαζικών συνταξιοδοτήσεων λόγω των συνεχιζόμενων μεταρρυθμίσεων των προηγούμενων ετών και του υψηλού ποσοστού ανεργίας, αλλά και λόγω της σημαντικής μείωσης του ΑΕΠ.



Το 2016 με το Ν.4387 εισήχθη ένα ενιαίο σύστημα ασφάλισης για όλους τους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους για κύρια και επικουρική ασφάλιση, με ενιαίους κανόνες για τις εισφορές και τις παροχές και πολύ μικρή μεταβατική περίοδο.

Με το νόμο αυτό επίσης, αφενός συστάθηκε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης», («Ε.Φ.Κ.Α.»), στον οποίο εντάχθηκαν αυτοδίκαια οι υφιστάμενοι φορείς κύριας ασφάλισης και αφετέρου το ταμείο επικουρικής ασφάλισης ΕΤΕΑ μετονομάστηκε σε ΕΤΕΑΕΠ στο οποίο εντάχθηκαν εκτός όλων των φορέων επικουρικής ασφάλισης και οι φορείς πρόνοιας, σε ξεχωριστό κλάδο.

### **3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ Ν.4387/2016 και Ν.4052/2012 όπως ισχύουν σήμερα**

(Ν.4472/2017, Ν.4475/2017, Ν.4499/2017, Ν.4578/2018, Ν.4583/2018, Ν.4584/2018, Ν.4611/2019, Ν.4618/2019 )

#### **A. Κύρια ασφάλιση**

##### **i) Γενικά**

Καταβάλλονται συντάξεις γήρατος, αναπηρίας και θανάτου.

Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου, η κύρια σύνταξη υπολογίζεται ως το άθροισμα δύο τμημάτων: της εθνικής σύνταξης και της ανταποδοτικής σύνταξης.

Η Εθνική Σύνταξη δεν χρηματοδοτείται από ασφαλιστικές εισφορές, αλλά απευθείας από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Για το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης εφαρμόζεται σύστημα καθορισμένων παροχών (defined benefit) και αυτό υπολογίζεται βάσει των αποδοχών επί των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές και του ποσοστού αναπλήρωσης.

Σημαντική διαφορά από προηγούμενες μεταρρυθμίσεις αποτελεί η κατάργηση της μακράς μεταβατικής περιόδου.

##### **ii) Εθνική Σύνταξη**

Η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται από τον ΕΦΚΑ σε όλους όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης. Σε περίπτωση σώρευσης συντάξεων χορηγείται μόνο μία εθνική σύνταξη.

Για την πρώτη εφαρμογή του νόμου η εθνική σύνταξη ορίστηκε τριακόσια ογδόντα τέσσερα (384) Ευρώ μηνιαίως και αυτή καταβάλλεται ακέραια εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης. Το ποσό της εθνικής σύνταξης βαίνει μειούμενο κατά 2% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των 20 ετών, εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 15 έτη ασφάλισης.

Το ποσό της εθνικής σύνταξης μειώνεται αναλογικά στις περιπτώσεις καταβολής μειωμένης σύνταξης εξ ιδίου δικαιώματος. Η μείωση της εθνικής σύνταξης προκειμένου για τους ασφαλισμένους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος, ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης.

Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης εξ ιδίου δικαιώματος, η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται στους δικαιούχους εφόσον διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη, μεταξύ του 15ου έτους ηλικίας και του έτους κατά το οποίο

συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης. Το ποσό της Εθνικής Σύνταξης μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος κατά 1/40 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των σαράντα (40) ετών διαμονής στην Ελλάδα, μεταξύ του 15ου έτους της ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης.

Στους δικαιούχους σύνταξης λόγω ανικανότητας με ποσοστό ανικανότητας 80% και άνω χορηγείται το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης. Στους δικαιούχους σύνταξης λόγω ανικανότητας με ποσοστό ανικανότητας από 67% έως και 79,99% χορηγείται το 75% της εθνικής σύνταξης, και με ποσοστό ανικανότητας από 50% έως και 66,99% χορηγείται το 50% αυτής. Στους δικαιούχους σύνταξης λόγω ανικανότητας του Δημόσιου Τομέα με ποσοστό ανικανότητας έως 49,99% χορηγείται το 40% της εθνικής σύνταξης.

### iii) Ανταποδοτική σύνταξη

Οι ασφαλισμένοι κύριας ασφάλισης, οι οποίοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης, δικαιούνται ανταποδοτικό μέρος σύνταξης, που προκύπτει με βάση τις συντάξιμες αποδοχές τους, το χρόνο ασφάλισης τους, και τα κατ' έτος ποσοστά αναπλήρωσης υπολογιζόμενα επί των συντάξιμων αποδοχών.

Τα ποσοστά αναπλήρωσης για κάθε επιμέρους περίοδο ασφάλισης (κλιμακωτά) αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα:

ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ
ΑΠΟ	ΕΩΣ	
0	15	0,77%
15,01	18	0,84%
18,01	21	0,90%
21,01	24	0,96%
24,01	27	1,03%
27,01	30	1,21%
30,01	33	1,42%
33,01	36	1,59%
36,01	39	1,80%
39,01	42 και περισσότερα	2,00%

Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης λαμβάνεται ο μέσος όρος αποδοχών του ασφαλισμένου καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Ειδικά για τους αυτοαπασχολούμενους λαμβάνονται υπόψη οι ασφαλιστικές κατηγορίες, βάσει των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές καθ' όλο το χρόνο ασφάλισης του ασφαλισμένου ως το 2016 και από το 2017 και μετά το εισόδημα, το οποίο υπόκειται σε εισφορές καθ' όλη την υπόλοιπη διάρκεια του ασφαλιστικού τους βίου.

Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται υπόψη οι υπολογιζόμενες σύμφωνα με τις ειδικότερες ανωτέρω προβλέψεις από το έτος 2002 και έως την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης.

Σε κάθε περίπτωση για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνονται υπόψη οι αποδοχές/εισόδημα του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος, προσαυξανόμενες κατά τη μεταβολή του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Η προσαύξηση των συντάξιμων αποδοχών για το διάστημα από το 2021 και εφεξής διενεργείται με βάση το δείκτη μεταβολής μισθών, που υπολογίζεται από την ΕΛΣΤΑΤ.

### **iii) Μεταβατικές συνταξιοδοτικές διατάξεις**

Επί αιτήσεων που κατατέθηκαν εντός του 2016, εάν το ποσό της απονεμόμενης σύνταξης υπολείπεται του ποσού της σύνταξης που θα απονεμόταν κατά το προϊσχύσαν του Ν.4387 καθεστώς, σε ποσοστό άνω του 20%, το ήμισυ της διαφοράς καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά. Επί αιτήσεων που κατατέθηκαν εντός του 2017 καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά το ένα τρίτο (1/3) της διαφοράς, και επί αιτήσεων που κατατέθηκαν εντός του 2018 το ένα τέταρτο (1/4) της διαφοράς.

Ειδικά για τους ασφαλισμένους που α) είτε έχουν καταβάλλει ποσοστά εισφορών υψηλότερα β) είτε ήταν παράλληλα ασφαλισμένοι σε ταμεία, τομείς και κλάδους που εντάχθηκαν στον ΕΦΚΑ και για όσο διάστημα καταβάλλουν τις εισφορές αυτές, προβλέπεται προσαύξηση της σύνταξής τους πέραν του ποσού που προκύπτει με βάση τον υπολογισμό, που ορίζεται στο ν.4387/2016. Η προσαύξηση της σύνταξης και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις, για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά υπολογίζεται με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για κάθε μια ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς. Ο συντάξιμος μισθός σε αυτήν την περίπτωση προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τη βάση υπολογισμού της επιπλέον εισφοράς.

### **iv) Συντάξεις λόγω θανάτου**

Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει το χρόνο ασφάλισης που απαιτείται για την συνταξιοδότησή του εξ ιδίου δικαιώματος, οι επιζώντες δικαιούνται σύνταξη ως εξής : μεταβίβαση σύνταξης για σύζυγο 70% και για κάθε παιδί 25% (max 100%). Ως ελάχιστο ποσό για τους επιζώντες των ασφαλισμένων, ορίζεται το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης για 20 έτη ασφάλισης, δηλ. € 384 ή, σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου με 15 έτη ασφάλισης, 360 € μηνιαίως.

### **v) Αναπροσαρμογή συντάξεων**

Α. Οι ήδη καταβαλλόμενες κατά την έναρξη ισχύος του Ν.4387/2016 κύριες συντάξεις αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις, οπότε και δημιουργούνται προσωπικές διαφορές.

Οι συντάξεις συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί κατά την 31.12.2014. Από την 1.1.2023, εφόσον το καταβαλλόμενο ποσό είναι μεγαλύτερο από το αναπροσαρμοσμένο, το επιπλέον ποσό συμψηφίζεται μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την

εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, ενώ αν είναι μικρότερο, τότε αυτό προσαυξάνεται κατά το ένα πέμπτο της διαφοράς σταδιακά και ισόποσα εντός πέντε ετών.

Β. Το συνολικό ποσό της σύνταξης (Εθνικής και Ανταποδοτικής) που καταβάλλεται μετά τη θέση σε ισχύ του νόμου αυτού, αυξάνεται από την 1.1.2023 κατ' έτος, με βάση ποσοστό αύξησης που θα διαμορφώνεται κατά 50% από τη μεταβολή του ΑΕΠ και κατά 50% από τη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του προηγούμενου έτους. Αυτό το ποσοστό αύξησης δεν μπορεί να υπερβαίνει την ετήσια μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Γ. Από την 1.1.2017 και ανά τριετία, η Εθνική Αναλογιστική Αρχή εκπονεί υποχρεωτικά αναλογιστικές μελέτες, οι οποίες επικυρώνονται από την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αντικείμενο τη συνεχή παρακολούθηση της εξέλιξης της εθνικής συνταξιοδοτικής δαπάνης. Με ειδικό νόμο ανακαθορίζονται οι συντάξεις με στόχο τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος. Το ύψος των ανωτέρω δαπανών για την εθνική, την ανταποδοτική και την επικουρική σύνταξη, προβαλλόμενο έως το έτος 2060, δεν πρέπει να υπερβαίνει το περιθώριο αύξησης των 2,5 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ, με έτος αναφοράς το 2009.

#### **vi) Εισφορές**

##### **α) Μισθωτών**

Οι εισφορές ποσοστού 20% κύριας ασφάλισης υπολογίζονται σε όλους τους τύπους εισοδήματος, ο οποίος σε περίπτωση πλήρους απασχόλησης δεν μπορεί να είναι χαμηλότερος από τον ελάχιστο μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών (586,08 ευρώ μέχρι 31/1/2019) ή υπερβαίνει το 10 φορές το παραπάνω ποσό (5.860,80 € μέχρι 31/1/2019).

Από την 1/2/2019, ο κατώτατος μισθός ενός άγαμου μισθωτού ορίζεται στα € 650,00 (με την κατάργηση του κατώτατου μισθού με βάση την ηλικία του ασφαλισμένου άνω των 25 ετών). Ως εκ τούτου, από 1/2/2019:

- η ελάχιστη βάση μηνιαίων εισφορών ορίζεται σε € 650,00,
- η μέγιστη μηνιαία βάση εισφορών είναι € 6.500,00,

Σε περίπτωση μερικής απασχόλησης, δεν υπάρχει ελάχιστη βάση μηνιαίων εισφορών.

##### **β) Αυτοαπασχολούμενων/ελεύθερων επαγγελματιών**

Από 1/1/2017 έως 31/12/2018 οι αυτοαπασχολούμενοι (ασφαλισμένοι του πρώην ΟΑΕΕ και ΕΤΑΑ) κατέβαλαν εισφορές ποσοστού 20% επί του ετήσιου εισοδήματός τους από την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος (από την 1/1/2018 προστέθηκαν οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβλήθηκαν κατά το εν λόγω έτος). Το ποσό που προκύπτει από τα παραπάνω διαμορφώνεται σε μηνιαία βάση. Το παραπάνω εισόδημα δεν θα μπορούσε να είναι μικρότερο από τον ελάχιστο μισθό άγαμου

μισθωτού άνω των 25 ετών (586,08 ευρώ μέχρι 31/1/2019) και δεν θα μπορούσε να υπερβεί το δεκαπλάσιο αυτού (€ 5,860,80 μέχρι 31/1/2019).

Από 1/1/2019 έως 31/1/2019 το ποσοστό εισφοράς για την κύρια σύνταξη ορίζεται στο 13,33%, στο προαναφερθέν μηνιαίο εισόδημα. Η μηνιαία εισφορά που προκύπτει από τα ανωτέρω ( $13,33\% \times$  μηνιαίο εισόδημα) δεν θα μπορούσε να είναι μικρότερη από το 20% του κατώτατου μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών, δηλ. το ποσό των € 117,22 ( $20\% \times$  € 586,08). Επίσης, η μηνιαία εισφορά δεν θα μπορούσε να υπερβαίνει το 13,33% του 10πλάσιου του κατώτατου μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών, δηλ. το ποσό των € 781,25 ( $13,33\% \times$  € 5,860,80).

Από 1/2/2019 και μετά, ο κατώτατος μισθός άγαμου μισθωτού ορίζεται στα € 650,00 (με την κατάργηση του κατώτατου μισθού με βάση την ηλικία του ασφαλισμένου άνω των 25 ετών).

Ως εκ τούτου, η μηνιαία εισφορά ( $13,33\% \times$  μηνιαίο εισόδημα) δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το 20% του κατώτατου μισθού άγαμου μισθωτού, δηλαδή € 130,00 ( $20\% \times$  € 650,00) ή να μην υπερβαίνει το 13,33% του 10πλάσιου του κατώτατου μισθού άγαμου μισθωτού, δηλαδή € 866,45 ( $13,33\% \times$  € 6,500,00). Οπότε και από 1.1.2019, ως συντάξιμες αποδοχές ορίζεται το ποσό που αντιστοιχεί στο ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα που προκύπτει, αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά ύψους 20% το ποσό που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε μήνα ασφάλισης.

#### **γ) Αγροτών**

Από 1/1/2017 έως 31/12/2018, το ετήσιο εισόδημα από την άσκηση γεωργικής δραστηριότητας κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος (από την 1/1/2018 προστέθηκαν οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβλήθηκαν κατά το εν λόγω έτος). Το ποσό που προκύπτει από τα προαναφερθέντα διαμορφώνεται σε μηνιαία βάση. Το μηνιαίο εισόδημα δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 70% του κατώτατου μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών ( $70\% \times$  € 586,08 = € 410,26 έως 31/1/2019) ή περισσότερο από 10 φορές αυτού (€ 5.860,80 μέχρι 31/1/2019). Το ποσοστό εισφοράς για την κύρια σύνταξη ορίζεται σε 14% για το 2017 και 16% για το 2018. Ως εκ τούτου, η μηνιαία εισφορά για την κύρια σύνταξη αντιστοιχεί στο 20% του μηνιαίου εισοδήματος και δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το ποσό των € 57,44 ( $14\% \times$  € 410,26) για το έτος 2017 και € 65,65 ( $16\% \times$  € 410,26) για το έτος 2018 ή δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των € 820,51 ( $14\% \times$  € 5,860,80) για το έτος 2017 και € 937,73 ( $16\% \times$  € 5,860,80) για το έτος 2018.

Από 1/1/2019 έως 31/1/2019, το ποσοστό εισφοράς για την κύρια σύνταξη ανέρχεται σε 12% για το έτος 2019, υπολογιζόμενο επί του μηνιαίου εισοδήματος όπως ορίζεται ανωτέρω. Η μηνιαία εισφορά που προκύπτει ( $12\% \times$  μηνιαίο εισόδημα) δεν μπορεί να είναι μικρότερη του 18% του 70% του κατώτατου μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών, δηλ. το ποσό

των € 73,85 (18% x 70% x € 586,08 ). Επίσης, η μηνιαία εισφορά δεν μπορεί να υπερβαίνει το 12% του 10πλάσιου του κατώτατου μισθού άγαμου μισθωτού, δηλαδή € 703,28 (12% x € 5,860,80).

Από 1/2/2019 και μετά, το ποσοστό εισφοράς για την κύρια σύνταξη ορίζεται σε 12% για το έτος 2019, 12,67% για το έτος 2020, 13% για το έτος 2021 και 13,33% από το 2022 και εφεξής, υπολογιζόμενο επί του μηνιαίου εισοδήματος που αναφέρεται ανωτέρω. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω από την 1/2/2019, ο κατώτατος μισθός άγαμου μισθωτού ορίζεται στα € 650,00 (με την κατάργηση του κατώτατου μισθού με βάση την ηλικία του ασφαλισμένου άνω των 25 ετών). Ως εκ τούτου, η ελάχιστη μηνιαία βάση εισφορών είναι € 455,00 (70% x € 650,00) και η μέγιστη μηνιαία βάση εισφορών είναι € 6.500,00 (10 x € 650,00) οπότε: η μηνιαία εισφορά δεν μπορεί να είναι μικρότερη από:

- από 1/2/2019 μέχρι το τέλος του έτους, ποσό € 81,90 (18% x € 455,00)
- το 2020, ποσό € 86,45 (19% x € 455,00)
- το 2021, ποσό € 88,73 (19,5% x € 455,00)
- από το 2022 και μετά, ποσό € 91,00 (20% x € 455,00)

Η μηνιαία εισφορά δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από:

- από 1/2/2019 μέχρι το τέλος του έτους, ποσό € 780,00 (12% x € 6.500,00)
- το 2020, ποσό € 823,55 (12,67% x € 6,500,00)
- το 2021, το ποσό των € 845,00 (13% x € 6.500,00)
- από το 2022, ποσό € 866,45 (13,33% x € 6,500,00)

Οπότε και από 1.1.2019, ως συντάξιμες αποδοχές ορίζεται το ποσό που αντιστοιχεί στο ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα που προκύπτει, αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά ύψους 20% το ποσό που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε μήνα ασφάλισης.

#### vii) Ειδικές Ρυθμίσεις για τους Ασφαλισμένους του ΟΓΑ

Ειδικά για τον ΟΓΑ επειδή πρώτη φορά περιλαμβάνεται σε ενιαίους κανόνες με τους λοιπούς Φορείς εφαρμόζεται μεγαλύτερη μεταβατική περίοδος.

Για τις αιτήσεις συνταξιοδότησης που θα κατατεθούν από 1.1.2017 έως 31.12.2030 το ποσό της σύνταξης αποτελείται από το άθροισμα δύο επιμέρους ποσών ως εξής :

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Νέο Σύστημα	6,2%	12,9%	19,6%	26,3%	33,0%	39,7%	46,4%	53,1%	59,8%	66,5%	73,2%	79,9%	86,6%	93,3%	100,0%
Ισχύον ως την εφαρμογή του Ν.4387 σύστημα	93,8%	87,1%	80,4%	73,7%	67,0%	60,3%	53,6%	46,9%	40,2%	33,5%	26,8%	20,1%	13,4%	6,7%	0,0%



### viii) Άρθρο 120 του Ν.4611/2019

Στους δικαιούχους κύριας σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου, χορηγείται, από το έτος 2019 και για κάθε επόμενο έτος, δέκατη τρίτη (13η) σύνταξη.

Το ποσό της 13ης σύνταξης καθορίζεται ανάλογα με το ποσό της ακαθάριστης μηνιαίας κύριας σύνταξης μηνός Μαΐου του έτους χορήγησής της, ως εξής:

- α) Για ποσό έως και 500,00 ευρώ, σε ποσοστό 100%.
- β) Για ποσό από 500,01 έως και 600,00 ευρώ, σε ποσοστό 70%.
- γ) Για ποσό από 600,01 έως και 1.000,00 ευρώ, σε ποσοστό 50%.
- δ) Για ποσό από 1.000,01 ευρώ και άνω, σε ποσοστό 30%.

Αν το ίδιο πρόσωπο δικαιούται περισσότερες από μία κύριες συντάξεις, το ποσό της 13ης σύνταξης καθορίζεται με βάση το άθροισμά τους.

### **Β. Επικουρική Ασφάλιση**

Εφαρμόζεται διανεμητικό σύστημα νοητής κεφαλαιοποίησης καθορισμένων εισφορών. Καταβάλλονται συντάξεις γήρατος, αναπηρίας και θανάτου.

#### **i) Ατομικοί Λογαριασμοί**

Οι εισφορές των ασφαλισμένων από 1.1.2014 και εφεξής τηρούνται σε ατομικούς λογαριασμούς και συσσωρεύονται ετησίως με πλασματικό ποσοστό επιστροφής, το οποίο προκύπτει ενδογενώς από το σύστημα. Το πλασματικό ποσοστό επιστροφής, ορίζεται ως η μεταβολή της βάσης εισφορών.

#### **ii) Παροχή**

Για τους ασφαλισμένους από την 1.1.2014 και εφεξής, το ποσό της επικουρικής σύνταξης διαμορφώνεται με βάση: α) τα δημογραφικά δεδομένα, τα οποία στηρίζονται σε εγκεκριμένους πίνακες θνησιμότητας και β) το πλασματικό ποσοστό επιστροφής που θα εφαρμόζεται στις συνολικά καταβληθείσες εισφορές.

Κατά τη συνταξιοδότηση, με βάση την αρχή της ισοδυναμίας η συσσωρευμένη αξία των εισφορών με το πλασματικό ποσοστό επιστροφής, πρέπει να είναι ίση με την παρούσα αξία των μελλοντικών καταβολών της σύνταξης (χρήση ράντας κατά περίπτωση). Κατά τη συνταξιοδότηση η συσσωρευμένη αξία των εισφορών, διαιρείται με κατάλληλο παράγοντα (ράντα) που λαμβάνει υπόψη του το προσδόκιμο ζωής σύμφωνα με την ηλικία του συνταξιοδοτούμενου και ένα επιτόκιο προεξόφλησης ύψους 1,3%.

Οι αναπροσαρμογές των συντάξεων κατ' έτος πραγματοποιούνται, εφόσον δεν προκύπτει έλλειμμα κατά το προηγούμενο έτος, με βάση την διαφορά της μεταβολής της βάσης εισφορών που αναλογεί στο έτος και του 1,3% (επιτόκιο προεξόφλησης ράντας κατά τη συνταξιοδότηση) ή με τον πληθωρισμό του έτους όποιο από τα δυο είναι μικρότερο.



### iii) Εισφορά

Από 1.6.2016 και μέχρι τις 31.5.2019, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για την επικουρική ασφάλιση στο Ε.Τ.Ε.Α. όλων των μισθωτών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,5% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,5% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου. Από 1.6.2019 και μέχρι την 31.5.2022, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς στο Ε.Τ.Ε.Α. όλων των μισθωτών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,25% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,25% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου. Μετά το πέρας της εξαετίας, το ποσοστό της μηνιαίας εισφοράς επανέρχεται στο ύψος που ίσχυε κατά τις 31.12.2015, δηλαδή 3%+3%.

Η βάση για τον υπολογισμό της εισφοράς μεταβάλλεται από την 1η Ιανουαρίου 2017 για τους αυτοαπασχολούμενους και από την 1η Ιανουαρίου 2019 για τους μισθωτούς δικηγόρους, η οποία ισούται με τον ελάχιστο μισθό άγαμου μισθωτού, ανάλογα με την περίπτωση.

### iv) Μεταβατική Περίοδος

Για τους ασφαλισμένους μέχρι 31.12.2013, οι οποίοι καταθέτουν αίτηση συνταξιοδότησης από την 1.1.2015 και εφεξής, το ποσό της επικουρικής σύνταξης αποτελείται από το άθροισμα δύο τμημάτων:

i) το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισής τους έως 31.12.2014 υπολογίζεται με βάση ποσοστό αναπλήρωσης, το οποίο για κάθε χρόνο ασφάλισης αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,45% υπολογιζόμενου επί των συντάξιμων αποδοχών εκάστου ασφαλισμένου, όπως αυτές υπολογίζονται και για την έκδοση της κύριας σύνταξης.

ii). το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισής τους από 1.1.2015 και εφεξής, υπολογίζεται σύμφωνα με τους κανόνες του συστήματος νοητής κεφαλαιοποίησης καθορισμένων εισφορών

### v) Αναπροσαρμογή συντάξεων

Οι ήδη καταβαλλόμενες κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, επικουρικές συντάξεις αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις, οπότε και δημιουργούνται προσωπικές διαφορές. Αν το άθροισμα κύριας και επικουρικής σύνταξης υπερβαίνει τα χίλια τριακόσια (1300) ευρώ, η προσωπική διαφορά καταργείται. Σε αυτή την περίπτωση δεν επιτρέπεται, μετά την αναπροσαρμογή, το άθροισμα κύριας και επικουρικής σύνταξης να μειωθεί πέραν του ορίου των χιλίων τριακοσίων (1.300) ευρώ.

Εφόσον το συνολικό ποσοστό εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη (Contr), για τα κοινά επαγγέλματα κατά την 30.11.2013 ήταν μεγαλύτερο από 6%, το ετήσιο ποσοστό αναπλήρωσης με το οποίο επανυπολογίζεται η επικουρική σύνταξη, προκύπτει με βάση το εν λόγω μεγαλύτερο συνολικό ποσοστό εισφοράς ( $0,45\% * Contr / 6\%$ ).

vi) Άρθρο 24 του Ν.4618/2019

1. Από 1.1.2019 το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Εφάπαξ Παροχών (ΕΤΕΑΕΠ) αναλαμβάνει την καταβολή μηνιαίας επικουρικής σύνταξης στους δικαιούχους, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου, σύνταξης του Λογαριασμού Επικούρησης Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΛΕΠΕΤΕ) και του Ειδικού Λογαριασμού Επικούρησης Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος - Πρώην Προσωπικού Εθνικής Ακινήτων Α.Ε. (ΕΛΕΠΕΤΕ - Π.Π.ΕΘΝΑΚ). Το ύψος της καταβλητέας σύνταξης καθορίζεται με εφαρμογή του ακόλουθου τύπου:

$$P = 0,45\% * \frac{9\%}{6\%} * \text{έτη ασφάλισης} * \text{συντάξιμες αποδοχές.}$$

2. Από 1.1.2019 η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ) καταβάλλει στο ΕΤΕΑΕΠ τις αναλογούσες, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εισφορές επικουρικής ασφάλισης για το σύνολο των ασφαλισμένων του ΛΕΠΕΤΕ και του ΕΛΕΠΕΤΕ- Π.Π.ΕΘΝΑΚ, πλέον συμπληρωματικής ασφαλιστικής εισφοράς, η οποία για τα έτη 2019 έως 2023 ανέρχεται στο ποσό των 40 εκατομμυρίων ευρώ ετησίως, ενώ για τα έτη 2024 και εφεξής θα καθοριστεί με μελέτη που εκπονεί η Εθνική Αναλογιστική Αρχή και με την οποία αναπροσαρμόζεται το ύψος του ποσού και ο τρόπος καταβολής του από την ΕΤΕ. Ειδικά για το διάστημα από 1.1 έως 31.5.2019 η ΕΤΕ καταβάλλει επιπροσθέτως στο ΕΤΕΑΠ και το ισόποσο των εισφορών ασφαλισμένων για επικουρική ασφάλιση για το διάστημα αυτό.

3. Στους συνταξιούχους της παραγράφου 1 η ΕΤΕ καταβάλλει τις συνταξιοδοτικές παροχές του έτους 2018 στο ύψος που προκύπτει από την εφαρμογή του τύπου της παραγράφου 1 και αφού συμψηφιστούν τυχόν καταβληθείσες παροχές από το ΛΕΠΕΤΕ και τον ΕΛΕΠΕΤΕ - Π.Π.ΕΘΝΑΚ για το έτος αυτό. Η καταβολή ενεργείται κατά το 1/5 του συνολικού ποσού έως την 31.8.2019 και το υπόλοιπο τμηματικά και πάντως το αργότερο την 31.12.2020.

4. Για τους δικαιούχους επικουρικής σύνταξης μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου, η καταβλητέα σύνταξη υπολογίζεται, για το διάστημα ασφάλισης έως και 31.12.2014, με βάση τον τύπο  $P = 0,45\% * \text{έτη ασφάλισης} * \text{συντάξιμες αποδοχές}$  (εισφορά 6%), ενώ για το διάστημα ασφάλισης από 1.1.2015 εφαρμόζεται το Σύστημα νοητής κεφαλαιοποίησης (NDC) και ο τύπος

$$P_{x,t}^{NDC} = AF_x \sum_{j=1}^u Con_j \prod_{k=j}^u (1 + g_k)$$

όπως ισχύει για όλους τους ασφαλισμένους του ΕΤΕΑΕΠ.

#### **4. ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ**

Σύμφωνα με το Ν.4336/2015, από 1.1.2022 τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος ορίζονται το 62ο έτος της ηλικίας με 40 έτη ασφάλισης και το 67ο έτος της ηλικίας με 15 έτη ασφάλισης. Το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, ορίζεται το 62ο έτος της ηλικίας με 15 χρόνια ασφάλισης.

Σύμφωνα με τον ίδιο νόμο, τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης λόγω γήρατος των ασφαλισμένων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, που μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 δεν έχουν θεμελιώσει δικαίωμα πλήρους ή μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, αυξάνονται σταδιακά έως την 1.1.2022 στα προαναφερόμενα γενικά όρια ηλικίας.

Οι ασφαλισμένοι για τους οποίους, βάσει του προγενέστερου του ν. 4336/2015 νομοθετικού πλαισίου, δεν προβλεπόταν όριο ηλικίας για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος, αποκτούν δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση ενός μεταβατικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης.

Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων θα ανακαθορίζονται σύμφωνα με τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας, με σημείο αναφοράς την ηλικία των 65 ετών. Η ισχύς της διάταξης αυτής αρχίζει από 1.1.2021 και, κατά την πρώτη εφαρμογή της, θα λαμβάνεται υπόψη η μεταβολή της δεκαετίας 2010-2020.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την εξέλιξη της νομοθετημένης ηλικίας συνταξιοδότησης, του ελάχιστου ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης και των ποινών για πρόωρη συνταξιοδότηση.

Νομοθετημένη ηλικία συνταξιοδότησης, ελάχιστο όριο ηλικίας συνταξιοδότησης									
			2018	2020	2030	2040	2050	2060	2070
Προϋποθέσεις για συνταξιοδότηση ΜΕ πλήρη σύνταξη	Ελάχιστα Απαιτούμενα	Ηλικία συνταξιοδότησης - Άνδρες & Γυναίκες	62	62	62+	62+	62+	62+	62+
		Έτη ασφάλισης- Άνδρες & Γυναίκες	40	40	40	40	40	40	40
	Νομοθετημένη ηλικία συνταξιοδότησης - Άνδρες & Γυναίκες		67	67	67+	67+	67+	67+	67+
	Ελάχιστη περίοδος ασφάλισης - Άνδρες & Γυναίκες		15	15	15	15	15	15	15
Προϋποθέσεις για συνταξιοδότηση ΧΩΡΙΣ πλήρη σύνταξη	Ηλικία Πρόωρης συνταξιοδότησης - Άνδρες & Γυναίκες		62	62	62+	62+	62+	62+	62+
	Ελάχιστη περίοδος ασφάλισης - Άνδρες & Γυναίκες		15	15	15	15	15	15	15
	Ποινή σε περίπτωση πρόωρης συνταξιοδότησης*		1/200	1/200	1/200	1/200	1/200	1/200	1/200

\*Εφαρμόζεται στην Εθνική Σύνταξη

## 5. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.)» μετονομάζεται από 1-3-2020 σε «Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης», αποκαλούμενο στο εξής «ε-Ε.Φ.Κ.Α.».

Στον ε-Ε.Φ.Κ.Α. εντάσσεται από 1-3-2020 το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.-Ν.Π.Δ.Δ.) και ο ε-Ε.Φ.Κ.Α. καθίσταται οιονεί καθολικός διάδοχος αυτού. Στον ε-Ε.Φ.Κ.Α. εντάσσεται ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης και ο Κλάδος Εφάπαξ Παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. με πλήρη οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια έκαστος. Ο ε-Ε.Φ.Κ.Α. έχει ως σκοπό την ασφαλιστική κάλυψη όλων των υπακτέων στην ασφάλιση προσώπων του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., για τους ασφαλιστικούς κινδύνους που προβλέπονται από την οικεία νομοθεσία, και την χορήγηση των παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.

### Α. Κύρια Ασφάλιση

#### ι) Ετήσιοι συντελεστές αναπλήρωσης

Οι ασφαλισμένοι κύριας ασφάλισης οι οποίοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης εξ ιδίου δικαιώματος, ανικανότητας ή κατά μεταβίβαση, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, δικαιούνται ανταποδοτικό μέρος σύνταξης.

Το τελικό ποσό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης υπολογίζεται για το σύνολο του χρόνου ασφάλισης, με βάση το ποσοστό αναπλήρωσης του κατωτέρω πίνακα. Το ποσοστό αναπλήρωσης για κάθε έτος ασφάλισης εντός εκάστης κλίμακας ετών, αντιστοιχεί στο ποσοστό που αναγράφεται στην τρίτη στήλη του πίνακα.

Έως 30-09-2019 τα ποσοστά αναπλήρωσης για κάθε επιμέρους περίοδο ασφάλισης αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα 1:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1		
ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ
ΑΠΟ	ΕΩΣ	
0	15	0,77%
15,01	18	0,84%
18,01	21	0,90%
21,01	24	0,96%
24,01	27	1,03%
27,01	30	1,21%
30,01	33	1,42%
33,01	36	1,59%
36,01	39	1,80%
39,01 και περισσότερα		2,00%

Από 1-10-2019 τα ποσοστά αναπλήρωσης για κάθε επιμέρους περίοδο ασφάλισης αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα 2:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2		
ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ
ΑΠΟ	ΕΩΣ	
0	15	0,77%
15,01	18	0,84%
18,01	21	0,90%
21,01	24	0,96%
24,01	27	1,03%
27,01	30	1,21%
30,01	33	1,98%
33,01	36	2,50%
36,01	40	2,55%
40,01 και περισσότερα		0,50%

Το συνολικό ακαθάριστο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ακαθάριστο ποσό των συντάξιμων αποδοχών.

## ii) Εισφορές αυτοαπασχολούμενων/ελεύθερων επαγγελματιών και ασφαλισμένων του πρώην ΟΓΑ

### α) Αυτοαπασχολούμενοι/ελεύθεροι επαγγελματίες

Για την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών, οι αυτοτελώς απασχολούμενοι και οι ελεύθεροι επαγγελματίες ασφαλισμένοι του Ε.Φ.Κ.Α. κατατάσσονται από 1-1-2020 σε έξι (6) ασφαλιστικές κατηγορίες, των οποίων το ποσό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς κύριας σύνταξης αντιστοιχεί:

Ασφαλιστικές κατηγορίες	Μηνιαία ποσά εισφορών κύριας σύνταξης σε ευρώ
1 <sup>η</sup> κατηγορία	155
2 <sup>η</sup> κατηγορία	186
3 <sup>η</sup> κατηγορία	236
4 <sup>η</sup> κατηγορία	297
5 <sup>η</sup> κατηγορία	369
6 <sup>η</sup> κατηγορία	500

### β) Ασφαλισμένοι του πρώην ΟΓΑ

Για την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών οι ασφαλισμένοι του πρώην ΟΓΑ, κατατάσσονται από 1-1-2020 σε έξι (6) ασφαλιστικές κατηγορίες, των οποίων η μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για το κλάδο κύριας σύνταξης αντιστοιχεί:

Ασφαλιστικές κατηγορίες	Ποσά μηνιαίων εισφορών κλάδου σύνταξης σε ευρώ		
	Για το 2020	Για το 2021	Για το 2022
1 <sup>η</sup> κατηγορία	87	89	91
2 <sup>η</sup> κατηγορία	104	107	110
3 <sup>η</sup> κατηγορία	132	136	139
4 <sup>η</sup> κατηγορία	166	171	175
5 <sup>η</sup> κατηγορία	207	212	218
6 <sup>η</sup> κατηγορία	280	288	295

Οι ασφαλισμένοι αυτοαπασχολούμενοι, ελεύθεροι επαγγελματίες και αγρότες κατατάσσονται με ελεύθερη επιλογή τους σε μία από τις (έξι) ασφαλιστικές κατηγορίες των ανωτέρω περιπτώσεων α) και β) αντίστοιχα. Η κατάταξη σε μία από τις έξι είναι υποχρεωτική. Αν ο ασφαλισμένος δεν επιλέξει ασφαλιστική κατηγορία κατατάσσεται υποχρεωτικά στην πρώτη. Ο ασφαλισμένος μπορεί με αίτησή του να επιλέξει ανώτερη ασφαλιστική κατηγορία από αυτή που υπάγεται ή, εφόσον βρίσκεται σε ανώτερη ασφαλιστική κατηγορία να επιλέξει κατώτερη.

Από 1-1-2023 ως 31-12-2024 τα ως άνω ποσά των ασφαλιστικών κατηγοριών προσαυξάνονται κατ' έτος κατά το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους. Η αναπροσαρμογή των ως άνω ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών για το διάστημα από το 2025 και εφεξής διενεργείται με βάση το δείκτη μεταβολής μισθών, που υπολογίζεται από την ΕΛΣΤΑΤ. Σε περίπτωση αρνητικής τιμής του ως άνω ποσοστού το ποσόν της εισφοράς παραμένει στα επίπεδα του προηγούμενου έτους.

### iii) Συντάξιμος μισθός

Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου λαμβάνονται υπόψη:

α) Για τους μισθωτούς, ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου δια του συνολικού χρόνου ασφάλισης του. Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου.

β) Για τους αυτοαπασχολούμενους, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους ασφαλισμένους του πρώην ΟΓΑ ο μέσος όρος του μηνιαίου ασφαλιστέου εισοδήματος το οποίο υπόκεινται σε εισφορές καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Το μηνιαίο ασφαλιστέο εισόδημα υπολογίζεται ως εξής :

i. Για το χρονικό διάστημα έως 31.12.2016 το ποσό που θα αποτελούσε το ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε μήνα ασφάλισης δια του συντελεστή 0,20 .

ii. Για το χρονικό διάστημα από 01.01.2017 έως 31.12.2018 το εισόδημα, το οποίο υπόκειται σε εισφορές, κατά το ως άνω χρονικό διάστημα

iii. Για το χρονικό διάστημα από 1.1.2019 το ποσόν που προκύπτει από το πηλίκο της διαίρεσης του ποσού της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς που έχουν καταβληθεί δια του συντελεστή 0,20. Για τους ασφαλισμένους του πρώην ΟΓΑ και για το χρονικό διάστημα έως 31.12.2019 εφαρμόζεται ο συντελεστής 0,18 για το χρονικό διάστημα από 1.1.2020 έως 31.12.2020 ο συντελεστής 0,19 και για το χρονικό διάστημα από 1.1.2021 έως 31.12.2021 εφαρμόζεται ο συντελεστής 0,195.

Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται υπόψη οι υπολογιζόμενες σύμφωνα με τις ειδικότερες ανωτέρω προβλέψεις από το έτος 2002 και έως την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης.

Οι συντάξιμες αποδοχές των ασφαλισμένων για κάθε ημερολογιακό έτος που προκύπτουν με βάση τον υπολογισμό των περιπτώσεων α) και β), για το διάστημα έως και το 2024, προσαυξάνονται κατ' έτος κατά το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Η προσαύξηση των συνταξίμων αποδοχών για το διάστημα από το 2025 και εφεξής διενεργείται με βάση το δείκτη μεταβολής μισθών, που υπολογίζεται από την ΕΛΣΤΑΤ.

#### **iv) Αναπροσαρμογή συντάξεων- προσαμία καταβαλλόμενων συντάξεων.**

Το συνολικό ποσό της σύνταξης αυξάνεται από την 1.1.2023 κατ' έτος, με βάση συντελεστή που προκύπτει από το άθροισμα του ετήσιου ποσοστού μεταβολής του ΑΕΠ συν το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους διαιρούμενου δια του δύο (2) και δεν υπερβαίνει το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή.

Σε εφαρμογή των ενιαίων κανόνων του Ε.Φ.Κ.Α., οι ήδη καταβαλλόμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, κύριες συντάξεις αναπροσαρμόζονται.

Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους των καταβαλλόμενων, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, συντάξεων, για τον προσδιορισμό των συνταξίμων αποδοχών λαμβάνεται υπόψη ο συντάξιμος μισθός επί του οποίου κανονίστηκε η ήδη χορηγηθείσα σύνταξη.

Μέχρι την 31.12.2018, οι συντάξεις της προηγούμενης παραγράφου συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί κατά την 31.12.2014, σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες διατάξεις.



Από 1.1.2019, αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων αυτών είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4387/2016, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε προαναφερόμενη αναπροσαρμογή των συντάξεων. Αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μικρότερο, τότε αυτό προσαυξάνεται, από την 1.1.2019, κατά 1/5 της διαφοράς σταδιακά και ισόποσα εντός πέντε (5) ετών.

Από 1.10.2019 οι συντάξεις που έχουν απονεμηθεί ή εκκρεμεί η απονομή τους σύμφωνα με τις διατάξεις μετά την έναρξη ισχύος του Ν.4387/2016, υπολογίζονται εκ νέου σύμφωνα με τα ποσοστά αναπλήρωσης του πίνακα 2 της ανωτέρω παραγράφου 5.Α.ι) . Από 1.10.2019, καταβάλλονται τυχόν προκύπτουσες αυξήσεις στη σύνταξη. Αν το ποσό των συντάξεων αυτών όπως επανυπολογίζεται είναι μικρότερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με τον πίνακα 1 της ανωτέρω παραγράφου 5 Α.ι), το ποσόν της διαφοράς που προκύπτει εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων.

Οι κύριες συντάξεις που έχουν απονεμηθεί ή εκκρεμεί η απονομή τους σύμφωνα με τις διατάξεις πριν την έναρξη ισχύος του Ν.4387/2016 και έχουν επανυπολογισθεί σύμφωνα με τις διατάξεις περί επανυπολογισμού του Ν.4387/2016 υπολογίζονται εκ νέου από 1.10.2019 σύμφωνα με τα ποσοστά αναπλήρωσης του πίνακα 2 της ανωτέρω παραγράφου 5 Α.ι).

Από 1.10.2019 αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων σύμφωνα με τις διατάξεις πριν την έναρξη ισχύος του Ν.4387/2016 είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με τον πίνακα 2 της ανωτέρω παραγράφου 5 Α.ι), το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων.

Από 1.10.2019 αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων σύμφωνα με τις διατάξεις πριν την έναρξη ισχύος του Ν.4387/2016 είναι μικρότερο από αυτό που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με τον πίνακα 2 της ανωτέρω παραγράφου 5 Α.ι), τότε συνεχίζει να καταβάλλεται η προσωπική διαφορά με βάση τα ποσοστά αναπλήρωσης του πίνακα 1 της ανωτέρω παραγράφου 5 Α.ι), και το ποσόν των συντάξεων προσαυξάνεται κατά το ένα πέμπτο της τυχόν πρόσθετης διαφοράς που προκύπτει, για την περίοδο από 1η Οκτωβρίου 2019 έως 31η Δεκεμβρίου 2020 και σταδιακά ισόποσα κατ' έτος έως την 31η Δεκεμβρίου 2024. Στην περίπτωση που η προσωπική διαφορά που προκύπτει είναι μικρότερη από την προσωπική διαφορά που προέκυπτε από τον επανυπολογισμό της σύνταξης με βάση τα ποσοστά αναπλήρωσης του πίνακα 1 της ανωτέρω παραγράφου 5 Α.ι), συνεχίζει να καταβάλλεται η προσωπική διαφορά που προκύπτει με βάση τα ποσοστά αναπλήρωσης του

πίνακα 1 της ανωτέρω παραγράφου 5 Α.ι). Η παραμένουσα διαφορά συμψηφίζεται κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή της, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων.

#### **ν) Μείωση εισφορών εργοδότη-εργαζομένου**

Από 1ης Ιουνίου 2020 στις περιπτώσεις πλήρους απασχόλησης οι ασφαλιστικές εισφορές των μισθωτών μειώνονται κατά 0,90 ποσοστιαίες μονάδες ως ακολούθως:

Κατά 0,75 ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστρων υπέρ κλάδου ανεργίας και κατά 0,15 ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστρων υπέρ του Ενιαίου Λογαριασμού για την εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών (ΕΛΕΚΤ) .

Συνεπώς προκύπτει και μείωση των εισφορών του άρθρου 42 του ν.3863/2010 κατά 0,27 ποσοστιαίες μονάδες.

#### **νι) Αντικατάσταση του άρθρου 120 του Ν.4611/2019**

Το άρθρο 120 του Ν.4611/2019 αντικαθίσταται ως εξής:

Από 1/1/2020 στον ετήσιο κοινωνικό προϋπολογισμό εγγράφεται δαπάνη ύψους 0,5% του ΑΕΠ, από την οποία καλύπτεται κατά πρώτον η δαπάνη που δημιουργείται ετησίως σε εφαρμογή των με αριθ. 1890/2019 και 1891/2019 αποφάσεων της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας και κατά δεύτερον καλύπτεται η δαπάνη πολιτικών πρόνοιας και κοινωνικής αλληλεγγύης και υγείας. Η δαπάνη των πολιτικών αυτών χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό και οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Οικονομικών λαμβάνοντας υπόψη τις αναλογιστικές προβολές, τα στοιχεία εκτέλεσης του κοινωνικού προϋπολογισμού και τους ετήσιους δημοσιονομικούς στόχους, καθορίζεται ετησίως το ποσόν που διατίθεται για τη χρηματοδότηση των αναφερόμενων στην προηγούμενη παράγραφο πολιτικών.

### **Β. Επικουρική Ασφάλιση**

#### **ι) Άρση περικοπής**

Κατάργηση της διάταξης η οποία προβλέπει ότι μετά την αναπροσαρμογή των συντάξεων με βάση τα προβλεπόμενα από το Ν.4387, αν το άθροισμα κύριας και επικουρικής σύνταξης υπερβαίνει τα χίλια τριακόσια (1300) ευρώ, περικόπτεται η προσωπική διαφορά. Δηλαδή άρση της σχετικής περικοπής.

## 6. ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

Κατά την εκπόνηση της αναλογιστικής μελέτης εξετάστηκαν σενάρια για την κύρια και την επικουρική ασφάλιση για το σύνολο των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων και για το σύνολο της συνταξιοδοτικής δαπάνης.

### **i) Σενάριο ισχύοντος συστήματος (status quo)**

Πραγματοποιήθηκαν αναλογιστικές προβολές με βάση το Ν.4336/2015, το Ν.4387/16 (Ν.4472/2017, Ν.4475/2017, Ν.4499/2017, Ν.4578/2018, Ν.4583/2018, Ν.4584/2018, Ν.4611/2019, Ν.4618/2019) και το Ν.4052/2012 όπως ίσχυαν κατά την ημερομηνία εκπόνησης της αναλογιστικής μελέτης.

### **ii) Σενάριο μεταρρύθμισης (reform)**

Πραγματοποιήθηκαν αναλογιστικές προβολές λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στο σχέδιο νόμου<sup>4</sup> και τις λοιπές διατάξεις των νόμων που παραμένουν σε ισχύ.

Ειδικά, για τις υπάρχουσες συντάξεις προκειμένου να εκτιμηθεί η επίδραση της νέας κλίμακας ποσοστών αναπλήρωσης για την κύρια σύνταξη, αντικαταστάθηκαν τα ποσοστά αναπλήρωσης του Ν. 4387/2016 με τα νέα. Στη συνέχεια εκτιμήθηκαν οι νέες προσωπικές διαφορές και ελήφθησαν υπόψη στις προβολές. Στις περιπτώσεις όπου εκτιμήθηκε ότι λόγω της νέας κλίμακας πρέπει να καταβληθεί υψηλότερη σύνταξη, θεωρήθηκε ότι η διαφορά θα καταβληθεί σε 5 δόσεις.

### **iii) Επίδραση της νέας κλίμακας ποσοστών αναπλήρωσης στη συνταξιοδοτική δαπάνη της κύριας σύνταξης και της κατάργησης των περικοπών στην επικουρική σύνταξη**

Προκειμένου να προσδιοριστεί η επίδραση της νέας κλίμακας ποσοστών αναπλήρωσης στη συνταξιοδοτική δαπάνη της κύριας σύνταξης πραγματοποιήθηκαν προβολές τόσο με την κλίμακα των ποσοστών αναπλήρωσης του Ν.4387/2016 (χωρίς την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 120 του Ν.4611/2019), όσο και με τη νέα κλίμακα. Όλες οι λοιπές υποθέσεις ελήφθησαν επί της ίδιας βάσης.

Επίσης, για να προσδιοριστεί η επίδραση στη συνταξιοδοτική δαπάνη της κατάργησης των περικοπών στην επικουρική σύνταξη, πραγματοποιήθηκαν προβολές τόσο με τις περικοπές που προέβλεπε ο Ν.4387/2016, όσο και λαμβάνοντας υπόψη την κατάργησή τους.

---

<sup>4</sup> «Ασφαλιστική μεταρρύθμιση και ψηφιακός μετασχηματισμός Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης»

## 7. ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Για την πραγματοποίηση της αναλογιστικής μελέτης έγινε χρήση των ιστορικών δεδομένων, των αναλυτικών στοιχείων ασφαλισμένων και συνταξιούχων, των στατιστικών και οικονομικών στοιχείων και αναλυτικών πληροφοριών, που παρασχέθηκαν στην Εθνική Αναλογιστική Αρχή από τον ΕΦΚΑ, το ΕΤΕΑΕΠ, την ΗΔΙΚΑ, την ΕΑΠ, το ΝΑΤ και την ΓΔΟΥ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Οι αναλογιστικές προβολές στηρίζονται σε στοιχεία με έτος βάσης 2018.

Οι αναλυτικές βάσεις δεδομένων που παρασχέθηκαν στην ΕΑΑ περιείχαν πληροφορίες κατ' άτομο (π.χ. έτη ασφάλισης, μισθό, εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη, προσωπική διαφορά, ασφαλιστικές εισφορές, ηλικία πρώτης ασφάλισης, πυκνότητα καταβολής εισφορών). Τα προαναφερθέντα αφορούν το σύνολο των ασφαλισμένων και συνταξιούχων μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων (πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ, ΟΓΑ, Δημόσιο, ΕΤΑΠ-ΜΜΕ, ΤΑΠ-ΔΕΗ, ΝΑΤ και πρώην αντίστοιχα επικουρικά ταμεία) του συνταξιοδοτικού συστήματος κύριας και επικουρικής ασφάλισης. Για τα στατιστικά οικογενειακής κατάστασης, έγινε χρήση των στοιχείων της περιόδου 2012-2016 για τα οποία υπήρχε πληρότητα.

Επίσης παραλήφθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Πληροφορικής και Επικοινωνιών του ΕΦΚΑ αρχείο με τις επανυπολογισμένες συντάξεις με βάση το Ν.4387/2016.

Η διαδικασία συλλογής και ανάλυσης ποιότητας και πληρότητας των δεδομένων που έλαβε η ΕΑΑ για την εκπόνηση της αναλογιστικής μελέτης συνοψίζεται στα παρακάτω βήματα:

- Λήψη των δεδομένων τα οποία αποστέλλονται από τις προαναφερθείσες πηγές σε ηλεκτρονική μορφή.
- Επεξεργασία των δεδομένων
- Έλεγχος ποιότητας και πληρότητας των δεδομένων.
- Αποστολή στις προαναφερθείσες πηγές των περιπτώσεων που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.
- Λήψη εκ νέου των δεδομένων από τις κατά περίπτωση πηγές όπου κρίνεται αναγκαίο να γίνουν τροποποιήσεις.
- Πινακοποίηση δεδομένων για την εισαγωγή τους στο μοντέλο που διαθέτει η ΕΑΑ.

Για την κύρια σύνταξη δόθηκαν στοιχεία για 4.705.520 ενεργούς ασφαλισμένους. Το 0,22% των εγγραφών του αρχείου δεν είχε ένδειξη για το φύλο του ασφαλισμένου και το 0,24% δεν είχε ηλικία ή η εγγραφή για την ηλικία ήταν εσφαλμένη. Οι εγγραφές χωρίς ηλικία ή/και χωρίς φύλο μοντελοποιήθηκαν σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά των υπολοίπων ασφαλισμένων της ίδιας ομάδας (τέως ταμείο). Σύμφωνα με τα δεδομένα για την κύρια σύνταξη με ημερομηνία 31.12.2018, οι άνδρες με γνωστή ηλικία ανέρχονταν σε 2.604.087 με μέση ηλικία 43,26 έτη και οι γυναίκες με γνωστή ηλικία σε 2.089.549 με μέση ηλικία 42,65 έτη.

Επίσης, το πλήθος των κύριων συντάξεων κατά την 31.12.2018 ανέρχονταν σε 2.816.371 (1.266.098 άνδρες με μέση ηλικία 72,5 έτη και 1.550.273 γυναίκες με μέση ηλικία 74 έτη). Το 0,02% των εγγραφών του αρχείου των συντάξεων δεν είχε ηλικία ή η εγγραφή για την ηλικία ήταν εσφαλμένη. Οι εγγραφές χωρίς ηλικία ή/και χωρίς φύλο μοντελοποιήθηκαν σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά των υπολοίπων συνταξιούχων.

Για την επικουρική ασφάλιση δόθηκαν αναλυτικά δεδομένα για 3.269.073 ενεργούς ασφαλισμένους. Το 0,01% των εγγραφών του αρχείου δεν είχε ένδειξη για το φύλο του ασφαλισμένου και το 0,01% δεν είχε ηλικία ή η εγγραφή για την ηλικία ήταν εσφαλμένη. Οι εγγραφές χωρίς ηλικία ή/και φύλο μοντελοποιήθηκαν σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά των υπολοίπων ασφαλισμένων. Σύμφωνα με τα δεδομένα για την επικουρική σύνταξη με ημερομηνία 31.12.2018, οι άνδρες με γνωστή ηλικία ανέρχονταν σε 1.742.215 με μέση ηλικία 40,87 έτη και οι γυναίκες με γνωστή ηλικία σε 1.526.424 με μέση ηλικία 39,81 έτη.

Το πλήθος των επικουρικών συντάξεων κατά την 31.12.2018 ανέρχονταν σε 1.226.422 (605.752 άνδρες με μέση ηλικία 72έτη και 620.670 γυναίκες με μέση ηλικία 71,6 έτη). Το 0,04% των εγγραφών του αρχείου δεν είχε ηλικία ή η εγγραφή για την ηλικία ήταν εσφαλμένη. Οι εγγραφές χωρίς ηλικία ή/και χωρίς φύλο μοντελοποιήθηκαν σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά των υπολοίπων συνταξιούχων.

Σημειώνεται ότι στα παραπάνω μεγέθη δεν περιλαμβάνεται η Τράπεζα της Ελλάδος.

Πίνακες με τα στατιστικά στοιχεία παρατίθενται στο Παράρτημα Ι και με την περιουσία του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ στο Παράρτημα ΙΙ .

## 8. ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

Για την εκπόνηση της αναλογιστικής μελέτης, σε όλες τις αναλογιστικές προβολές που πραγματοποιήθηκαν, έγινε χρήση των μακροοικονομικών και δημογραφικών παραδοχών για την περίοδο 2018-2070 με έτος βάσης 2018 του AWG (Ageing Working Group) της EPC (Economic Policy Committee), οι οποίες διατέθηκαν στη Χώρα για εθνικούς σκοπούς. Οι μακροοικονομικές αυτές παραδοχές βασίζονται σε δημογραφικές προβολές της EUROSTAT (Eurorop 2018)<sup>5</sup>, που αφορούν τον πληθυσμό, τη θνησιμότητα και το προσδόκιμο ζωής.

Επίσης ελήφθησαν και λοιπές παραδοχές με βάση τα στατιστικά στοιχεία των Φορέων.

### i) Δημογραφικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της EUROSTAT ο πληθυσμός της Ελλάδας από 10,729 εκατομμύρια το 2018 μειώνεται σε 8,453 εκατομμύρια το 2070. Επιπλέον, ο δείκτης εξάρτησης ηλικιωμένων αυξάνεται από 34,4 το 2018, σε 63,4 το 2050 και στη συνέχεια μειώνεται σε 58,4 το 2070.

Επίσης το προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση, για τους άνδρες, αναμένεται να αυξηθεί από 79,0 το 2018 σε 86,3 το 2070 και για τις γυναίκες από 84,1 το 2018 σε 90,1 το 2070. Το προσδόκιμο ζωής της ηλικίας 65 ετών των ανδρών αναμένεται να αυξηθεί από 18,7 το έτος βάσης σε 23,7 στο τέλος της περιόδου προβολής, ενώ για τις γυναίκες από 21,5, σε 26,4. Το προσδόκιμο ζωής των 65 ετών αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τις αναλογιστικές προβολές, καθώς η νομοθετημένη ηλικία συνταξιοδότησης συνδέεται αυτόματα με αυτόν τον παράγοντα.<sup>6</sup>

---

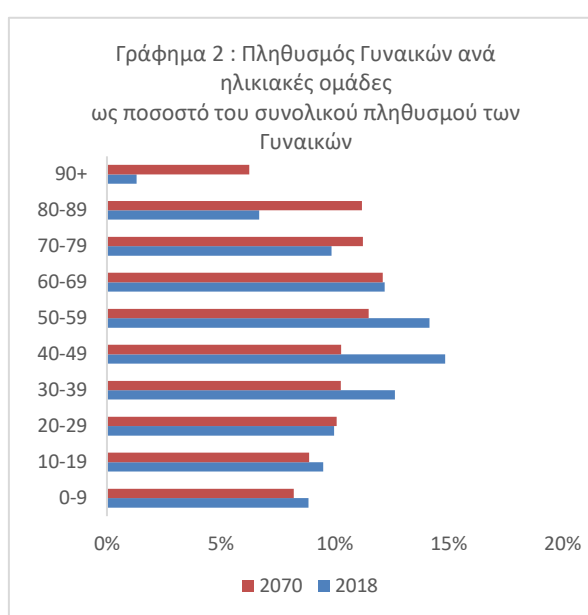
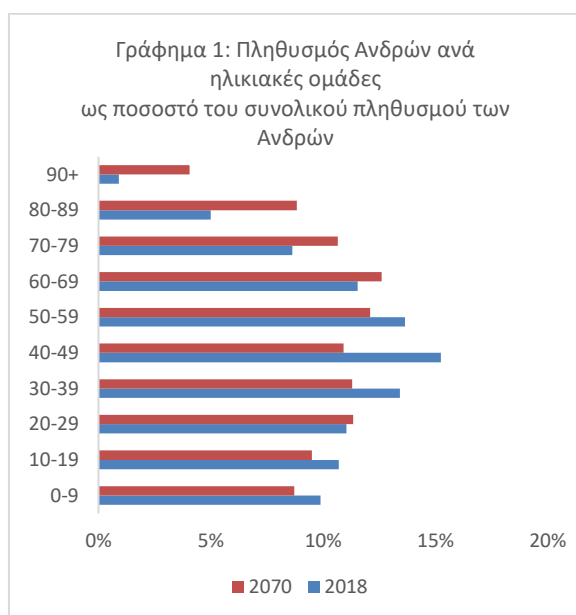
<sup>5</sup> Το AWG (Ageing Working Group) της EPC (Economic Policy Committee), προβαίνει σε εκτιμήσεις μακροοικονομικών παραδοχών για όλες τις Χώρες της ΕΕ, ανά τριετία που διεξάγεται γύρος μελετών. Ο προηγούμενος γύρος μελετών διεξήχθη με έτος βάσης 2016. Ο επόμενος γύρος θα διεξαχθεί με έτος βάσης 2019.

<sup>6</sup> Η διάταξη στην οποία προβλέπεται ότι τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων θα ανακαθορίζονται σύμφωνα με τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας, με σημείο αναφοράς την ηλικία των 65 ετών, σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις της EUROSTAT βρίσκει στις αναλογιστικές προβολές εφαρμογή στα έτη 2024, 2036, 2045, 2057 και 2066, όπου η ηλικία αυτή αυξάνεται κατά ακέραιο έτος.

Στον Πίνακα 2 παρουσιάζεται η εξέλιξη των βασικών δημογραφικών μεγεθών:

Πίνακας 2 - Εξέλιξη βασικών δημογραφικών μεγεθών								
	2018	2020	2030	2040	2050	2060	2070	Έτος με υψηλότερη τιμή*
Πληθυσμός (σε χιλιάδες)	10.729,16	10.677,55	10.350,91	10.014,66	9.596,60	9.022,30	8.452,68	2018
Ρυθμός μεταβολής πληθυσμού.	-0,2	-0,2	-0,3	-0,3	-0,5	-0,7	-0,6	2062
Δείκτης εξάρτησης ηλικιωμένων (pop65+/pop15-64)	34,4	35,4	42,7	54,1	63,4	60,8	58,4	2051
Σχέση υπερηλίκων προς το σύνολο των ηλικιωμένων (pop80+/pop65+)	31,8	32,1	32,0	33,9	38,9	47,3	47,3	2064
Προσδόκιμο ζωής στη γέννηση-Άνδρες	79,0	79,3	80,9	82,4	83,8	85,1	86,3	2070
Προσδόκιμο ζωής στην ηλικία 65-Άνδρες	18,7	18,9	19,9	20,9	21,9	22,8	23,7	2070
Προσδόκιμο ζωής στη γέννηση-Γυναίκες	84,1	84,3	85,6	86,9	88,0	89,1	90,1	2070
Προσδόκιμο ζωής στην ηλικία 65-Γυναίκες	21,5	21,7	22,7	23,7	24,6	25,5	26,4	2070

Στα γραφήματα 1 και 2 απεικονίζεται η σύγκριση των ηλικιακών ομάδων μεταξύ των ετών 2018 και 2070 για τους άνδρες και τις γυναίκες, με βάση τις προβολές της EUROSTAT.



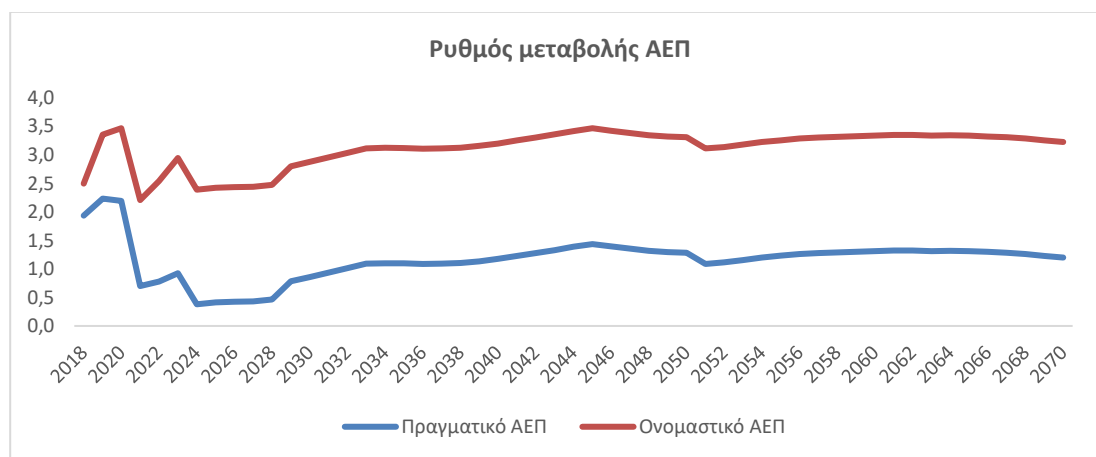


## ii) Μακροοικονομικές παραδοχές

Με βάση τις μακροοικονομικές παραδοχές, προβλέπεται ότι η συμμετοχή του πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό αναμένεται να αυξηθεί για τους εργαζόμενους της ηλικιακής ομάδας 20-64 από 73,9% το 2018, σε 80,6% το 2070 (πίνακας 3). Επίσης το ποσοστό απασχόλησης των εργαζομένων της ηλικιακής ομάδας 20-64 αναμένεται να αυξηθεί από 59,8 το 2018 σε 74,3 το 2070.

Πίνακας 3 : Δείκτες Εργατικού Δυναμικού								
	2018	2020	2030	2040	2050	2060	2070	Έτος με υψηλότερη τιμή
Συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό (15-64)	68,5	68,9	71,5	73,7	74,7	74,2	74,2	2050
Δείκτης Απασχόλησης (15-64)	55,3	57,3	62,9	66,4	68,8	68,3	68,3	2050
Ρυθμός μεταβολής απασχόλησης (15-64)	2,5	1,4	-0,2	-0,7	-0,4	-0,4	-0,6	2018
Δείκτης Ανεργίας (15-64)	19,3	16,8	12,1	10,0	7,9	7,9	7,9	2018
Συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό (20-64)	73,9	74,4	77,4	79,6	81,2	80,8	80,6	2051
Δείκτης Απασχόλησης (20-64)	59,8	62,0	68,2	71,7	74,8	74,5	74,3	2051

Στο γράφημα 3 απεικονίζεται η προβλεπόμενη, με βάση τις μακροοικονομικές παραδοχές, εξέλιξη του πραγματικού και του ονομαστικού ΑΕΠ της Χώρας.



Πίνακες με τις μακροοικονομικές υποθέσεις παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΙΙ.



## ii) Λοιπές Παραδοχές

Στις αναλογιστικές προβολές, με βάση στατιστικά της ΓΔΟΥ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, θεωρήθηκε ότι περίπου το 80% των ασφαλισμένων αυτοαπασχολούμενων, ελεύθερων επαγγελματιών και ασφαλισμένων του πρώην ΟΓΑ θα επιλέξει την 1η ασφαλιστική κατηγορία εισφορών.

Για την εκτίμηση του ετήσιου αποτελέσματος κάθε έτους της προβολής για την επικουρική ασφάλιση ελήφθησαν υπόψη τόσο οι λειτουργικές δαπάνες, προσαυξανόμενες ετησίως με το ετήσιο προβλεπόμενο ποσοστό μεταβολής του ΔTK (CPI) όσο και τα έσοδα από επενδύσεις (2% ονομαστικό ετήσιο ποσοστό απόδοσης), προκειμένου να εφαρμοστεί η ετήσια αναπροσαρμογή των συντάξεων. Σε περίπτωση ελλειμμάτων έγινε χρήση της κινητής περιουσίας του ΕΤΕΑΕΠ.

Στις αναλογιστικές προβολές ελήφθησαν υπόψη και οι εκτιμήσεις για τις εκκρεμείς συντάξεις κατά την 31.12.2018, καθώς και τα αναδρομικά ποσά που αντιστοιχούν σε αυτές.

Τα αναδρομικά ποσά του 2019 (από τις 4.10.2019 μέχρι τις 31.12.2019), τα οποία πρέπει να καταβληθούν στους δικαιούχους λόγω κατάργησης της μείωσης των επικουρικών συντάξεων καθώς και λόγω της αύξησης των κύριων συντάξεων που προκλήθηκε από την αύξηση των ετήσιων ποσοστών αναπλήρωσης, ελήφθησαν υπόψη στις δαπάνες συνταξιοδότησης του 2020.

Δεν ελήφθη υπόψη προαιρετική υπαγωγή ασφαλισμένων στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης από 1.1.2021.

## 9. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ-ΜΟΝΤΕΛΟ ΕΑΑ

Οι προβολές έγιναν με το μοντέλο του ILO<sup>7</sup> που διαθέτει η ΕΑΑ, προσαρμοσμένο στο ελληνικό συνταξιοδοτικό σύστημα, το οποίο εκτιμάει μελλοντικά κόστη με τη μέθοδο "cohort decomposition". Με βάση τη μέθοδο αυτή τα δεδομένα ομαδοποιούνται και εξετάζονται κατά ένα κοινό χαρακτηριστικό και εν προκειμένω την ηλικία.

Οι διαφορετικές καταστάσεις (ενεργός ασφαλισμένος, συνταξιούχος, κλπ) ενός cohort και οι συναφείς παράμετροι (π.χ. μέσος μισθός, μέση σύνταξη) παρέχονται από το μοντέλο κάθε έτος κατά τη διάρκεια της προβολής<sup>8</sup>.

Κάθε cohort προβάλλεται κατ' έτος με βάση πιθανότητες μετάβασης σε νέα κατάσταση (mortality rate, retirement rate, invalidity rate), εφαρμόζοντας παράλληλα, όπου απαιτείται, τις σχετικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και τις μεθόδους υπολογισμού και αναπροσαρμογής των παροχών.

Ο υπολογισμός των εισφορών γίνεται με χρήση του κατά περίπτωση ποσοστού εισφοράς και της αντίστοιχης βάσης υπολογισμού των εισφορών η οποία παρέχεται από το μοντέλο.

Για τις παροχές των ήδη συνταξιούχων κατά την ημερομηνία αποτίμησης και για τον υπολογισμό των μελλοντικών (μετά την ημερομηνία αποτίμησης) καταβολών συνταξιοδοτικών παροχών σε αυτούς και σε τυχόν δικαιούχους τους, λαμβάνονται υπόψη ως δεδομένα:

- Οι κατανομές των συντάξεων (πλήθος, μέση σύνταξη) ανά ομάδα συνταξιούχων με όμοια χαρακτηριστικά, φύλο, κατηγορία σύνταξης και ηλικία, που προκύπτουν με βάση αναλυτικό αρχείο συντάξεων.
- Οι δημογραφικές, μακροοικονομικές και λοιπές παραδοχές, οι οποίες αναλύονται στην ανωτέρω ενότητα 8.

Το ετήσιο ποσό σύνταξης κατά την ημερομηνία αποτίμησης προβάλλεται στο μέλλον κατ' έτος σε όλη τη διάρκεια προβολών, λαμβάνοντας υπόψη την ετήσια αύξηση των συντάξεων, την πιθανότητα διακοπής της σύνταξης (θάνατος συνταξιούχου, ενηλικίωση συνταξιούχων ορφάνιας, κλπ) καθώς και το ενδεχόμενο χορήγησης σύνταξης σε δικαιούχο(ους).

Επίσης, δεδομένου ότι οι σημερινοί ασφαλισμένοι δεν έχουν ακόμα συνταξιοδοτηθεί απαιτείται η εκτίμηση της συνταξιοδοτικής τους παροχής. Ως δεδομένα λαμβάνονται υπόψη:

- Κατανομές ανά ομάδα ασφαλισμένων με όμοια χαρακτηριστικά και νομικό πλαίσιο, φύλο και ηλικία, που προκύπτουν με βάση αναλυτικά αρχεία και αφορούν σε

<sup>7</sup> The ILO Pension Model A Technical Guide, Public Finance, Actuarial and Statistics Unit Social Protection Department International Labour Office, Geneva

<sup>8</sup> Αναλυτική περιγραφή: Iyer S., Actuarial Mathematics of social security pensions, Geneva (ILO/ISSA), 1999, Chapter 5

κατανομές: ασφαλισμένων, προϋπηρεσίας, μισθών, πυκνότητας εισφορών, συσσωρευμένων εισφορών, κλπ.

- Δημογραφικές, μακροοικονομικές και λοιπές παραδοχές, οι οποίες αναλύονται σε επόμενη ενότητα.

Η δημογραφική κατ' έτος προβολή των υφιστάμενων κατά την ημερομηνία αποτίμησης ασφαλισμένων γίνεται με βάση:

- πιθανότητες μετάβασης σε κατάσταση συνταξιούχου (mortality rate, retirement rate, invalidity rate),
- τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης (heterogeneous retirement behaviour),
- το ενδεχόμενο χορήγησης σύνταξης σε δικαιούχο(ους).

Οι βασικές συνιστώσες για την περιγραφή της συνολικής χρηματοοικονομικής εξέλιξης του Ελληνικού συνταξιοδοτικού συστήματος που εξετάστηκαν είναι οι ακόλουθες:

- Η Δημογραφική Εξέλιξη
- Η συνολική δαπάνη του συστήματος όσον αφορά στις παροχές και ως ποσοστό του ΑΕΠ
- Οι συνολικές ασφαλιστικές εισφορές του συστήματος και ως ποσοστό του ΑΕΠ
- Το ετήσιο αποτέλεσμα του συστήματος (παροχές μείον ασφαλιστικές εισφορές) και ως ποσοστό του ΑΕΠ

## 10. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι ακόλουθοι πίνακες εμφανίζουν τα κύρια αποτελέσματα των εκτιμήσεων, συγκρίνοντας το σενάριο για το ισχύον σύστημα (status quo scenario) με το σενάριο της μεταρρύθμισης (reform scenario).<sup>9</sup>

**ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ  
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ 2018 - 2070**

### Ισχύον Σύστημα & Μεταρρύθμιση

Έτος	Πλήθος Ασφαλισμένων	Πλήθος Συνταξιούχων	Αναλογία Συνταξιούχων/ Ασφαλισμένων
2018	4.705.520	2.541.759	0,54
2019	4.759.886	2.525.033	0,53
2020	4.832.875	2.510.253	0,52
2021	4.872.081	2.498.606	0,51
2022	4.912.875	2.499.648	0,51
2023	4.954.325	2.505.736	0,51
2024	4.997.042	2.501.178	0,50
2025	5.038.833	2.501.334	0,50
2030	5.042.652	2.539.650	0,50
2035	5.023.988	2.730.840	0,54
2040	4.934.191	2.855.633	0,58
2045	4.819.778	2.930.192	0,61
2050	4.688.895	2.956.321	0,63
2055	4.539.603	2.916.509	0,64
2060	4.441.450	2.792.461	0,63
2065	4.368.532	2.801.504	0,64
2070	4.299.047	2.685.643	0,62

<sup>9</sup> Στις αναλογιστικές προβολές δεν περιλαμβάνεται το συνταξιοδοτικό σχήμα της ΤτΕ.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 2 : ΕΦΚΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ 2018 - 2070****Ισχύον Σύστημα & Μεταρρύθμιση**

Έτος	Πλήθος Ασφαλισμένων	Πλήθος Συντάξεων			Σύνολο Πλήθος Συντάξεων
		Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	
2018	4.705.520	1.936.957	249.549	596.131	2.782.637
2019	4.759.886	1.910.287	250.461	605.545	2.766.293
2020	4.832.875	1.884.917	252.092	614.429	2.751.438
2021	4.872.081	1.862.652	254.366	622.652	2.739.671
2022	4.912.875	1.852.626	257.623	630.680	2.740.929
2023	4.954.325	1.846.713	261.857	639.010	2.747.580
2024	4.997.042	1.829.959	266.170	647.322	2.743.450
2025	5.038.833	1.817.802	270.632	655.831	2.744.265
2030	5.042.652	1.814.403	283.354	684.265	2.782.023
2035	5.023.988	1.978.697	295.043	700.341	2.974.082
2040	4.934.191	2.084.713	307.753	709.341	3.101.807
2045	4.819.778	2.154.192	318.319	713.162	3.185.674
2050	4.688.895	2.186.650	327.932	711.388	3.225.970
2055	4.539.603	2.164.729	334.738	702.117	3.201.585
2060	4.441.450	2.061.657	339.893	684.421	3.085.971
2065	4.368.532	2.098.132	342.311	658.155	3.098.598
2070	4.299.047	2.009.859	341.797	624.896	2.976.552

**ΠΙΝΑΚΑΣ 3 : ΕΤΕΑΕΠ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ 2018 - 2070****Ισχύον Σύστημα & Μεταρρύθμιση**

Έτος	Πλήθος Ασφαλισμένων	Πλήθος Συντάξεων			Σύνολο Πλήθος Συντάξεων
		Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	
2018	3.269.073	903.142	72.220	251.060	1.226.422
2019	3.308.859	907.911	75.910	260.328	1.244.148
2020	3.362.211	913.883	78.202	268.876	1.260.961
2021	3.390.987	919.662	79.114	276.099	1.274.874
2022	3.420.875	925.248	80.059	282.937	1.288.244
2023	3.451.214	930.694	81.066	289.531	1.301.291
2024	3.482.448	920.184	82.167	295.805	1.298.156
2025	3.512.985	927.384	83.355	301.943	1.312.682
2030	3.516.227	970.061	90.707	328.504	1.389.272
2035	3.502.796	1.098.042	104.585	353.254	1.555.881
2040	3.437.510	1.199.398	124.826	378.072	1.702.296
2045	3.355.989	1.286.415	145.122	398.865	1.830.403
2050	3.264.750	1.352.189	164.004	412.535	1.928.728
2055	3.160.734	1.387.664	179.092	417.249	1.984.005
2060	3.092.468	1.352.817	190.382	414.415	1.957.613
2065	3.041.943	1.372.152	197.364	406.434	1.975.950
2070	2.993.541	1.328.378	200.082	394.360	1.922.820

**ΠΙΝΑΚΑΣ 4 : ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ  
ΠΡΟΒΟΛΗ 2018 - 2070 ( ως % του ΑΕΠ)**

**Ισχύον Σύστημα**

Έτος	Εισφορές				Δημόσια Συνταξιοδοτική Δαπάνη (Μεικτή)				
	Κύρια Σύμβαση (Εργοδότης & Εργαζόμενος)	Επικουρική Σύμβαση	Θεσμοθετημένη Κρατική Χρηματοδότηση	Σύνολο	Κύριες Συντάξεις	Επικουρικές Συντάξεις	Ανασφάλιστοι Υπερίληκτες	Επίδομα Αλληλεγγύης ΕΚΑΣ	Σύνολο
2018	5,4%	1,8%	5,5%	12,8%	13,7%	1,8%	0,1%	0,1%	15,6%
2019	5,6%	1,8%	5,5%	12,9%	13,5%	1,8%	0,1%	0,0%	15,4%
2020	5,7%	1,7%	5,3%	12,8%	13,0%	1,7%	0,1%	0,0%	14,8%
2021	5,8%	1,7%	5,2%	12,7%	12,7%	1,7%	0,1%	0,0%	14,5%
2022	5,9%	1,7%	5,1%	12,6%	12,4%	1,7%	0,1%	0,0%	14,2%
2023	6,0%	1,6%	5,0%	12,6%	12,2%	1,6%	0,1%	0,0%	14,0%
2024	6,0%	1,6%	5,0%	12,7%	12,0%	1,6%	0,1%	0,0%	13,8%
2025	6,1%	1,6%	5,0%	12,8%	11,9%	1,6%	0,1%	0,0%	13,6%
2030	6,3%	1,7%	5,0%	12,9%	11,5%	1,5%	0,1%	0,0%	13,1%
2035	6,3%	1,6%	5,2%	13,1%	11,8%	1,6%	0,2%	0,0%	13,5%
2040	6,3%	1,6%	5,2%	13,1%	11,8%	1,6%	0,2%	0,0%	13,6%
2045	6,3%	1,6%	5,1%	13,0%	11,6%	1,6%	0,2%	0,0%	13,4%
2050	6,3%	1,6%	4,9%	12,8%	11,4%	1,6%	0,1%	0,0%	13,1%
2055	6,3%	1,6%	4,6%	12,4%	11,0%	1,6%	0,1%	0,0%	12,7%
2060	6,3%	1,6%	4,1%	12,0%	10,4%	1,6%	0,1%	0,0%	12,0%
2065	6,2%	1,6%	3,9%	11,7%	10,4%	1,6%	0,0%	0,0%	12,1%
2070	6,3%	1,6%	3,5%	11,4%	10,0%	1,6%	0,0%	0,0%	11,6%

**ΠΙΝΑΚΑΣ 5 : ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ  
ΠΡΟΒΟΛΗ 2018 - 2070 ( ως % του ΑΕΠ)**

**Μεταρρύθμιση**

Έτος	Εισφορές			Σύνολο	Δημόσια Συνταξιοδοτική Δαπάνη (Μεικτή)				
	Κύρια Σύνταξη (Εργοδότης & Εργαζόμενος)	Επικουρική Σύνταξη	Θεσμοθετημένη Κρατική Χρηματοδότηση		Κύριες Συντάξεις	Επικουρικές Συντάξεις	Ανασφάλιστοι Υπερίληκτες	Επίδομα Αλληλεγγύης ΕΚΑΣ	Σύνολο
2018	5,4%	1,8%	5,5%	12,8%	13,7%	1,8%	0,1%	0,1%	15,6%
2019	5,6%	1,8%	5,5%	12,9%	13,5%	1,8%	0,1%	0,0%	15,4%
2020	5,8%	1,7%	5,1%	12,6%	12,5%	1,9%	0,1%	0,0%	14,6%
2021	5,8%	1,7%	5,0%	12,5%	12,3%	1,8%	0,1%	0,0%	14,2%
2022	5,9%	1,7%	4,8%	12,4%	12,0%	1,8%	0,1%	0,0%	13,9%
2023	6,0%	1,6%	4,8%	12,4%	11,9%	1,7%	0,1%	0,0%	13,7%
2024	6,1%	1,6%	4,8%	12,5%	11,7%	1,7%	0,1%	0,0%	13,5%
2025	6,2%	1,6%	4,8%	12,6%	11,5%	1,6%	0,1%	0,0%	13,3%
2030	6,3%	1,7%	4,8%	12,7%	11,2%	1,6%	0,1%	0,0%	12,9%
2035	6,3%	1,6%	5,0%	12,9%	11,6%	1,6%	0,1%	0,0%	13,4%
2040	6,3%	1,6%	5,0%	12,9%	11,7%	1,6%	0,2%	0,0%	13,5%
2045	6,3%	1,6%	4,9%	12,8%	11,6%	1,6%	0,2%	0,0%	13,3%
2050	6,3%	1,6%	4,6%	12,5%	11,4%	1,6%	0,1%	0,0%	13,2%
2055	6,3%	1,6%	4,3%	12,2%	11,1%	1,6%	0,1%	0,0%	12,8%
2060	6,3%	1,6%	3,9%	11,8%	10,5%	1,6%	0,1%	0,0%	12,2%
2065	6,2%	1,6%	3,7%	11,5%	10,7%	1,6%	0,0%	0,0%	12,3%
2070	6,3%	1,6%	3,3%	11,2%	10,3%	1,6%	0,0%	0,0%	11,9%

Στους παραπάνω πίνακες (Πίνακας 4 & Πίνακας 5) στη Θεσμοθετημένη κρατική χρηματοδότηση περιλαμβάνεται η χρηματοδότηση της εθνικής σύνταξης, της βασικής σύνταξης του ΟΓΑ, των ανασφάλιστων υπερηλίκων και του ΕΚΑΣ. Δεν περιλαμβάνονται τυχόν λοιπές μεταβιβάσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 6 : ΕΦΚΑ ΠΡΟΒΟΛΗ 2018 - 2070 (σε εκ. ευρώ – τρέχουσες τιμές)**

<b>Ισχύον Σύστημα</b>					
Έτος	Εισφορές (Εργοδότης & Εργαζόμενος)	Συνταξιοδοτική Δαπάνη			Σύνολο
		Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	
2018	10.053	19.794	1.763	3.696	25.253
2019	10.744	19.999	1.862	3.956	25.816
2020	11.324	19.767	1.870	4.042	25.679
2021	11.737	19.587	1.883	4.127	25.597
2022	12.194	19.551	1.904	4.212	25.667
2023	12.686	19.742	1.958	4.354	26.054
2024	13.200	19.803	2.009	4.478	26.289
2025	13.742	19.908	2.063	4.610	26.580
2030	16.001	21.511	2.308	5.295	29.114
2035	18.511	26.097	2.644	6.086	34.827
2040	21.600	30.735	3.079	6.928	40.742
2045	25.513	35.857	3.583	7.789	47.229
2050	30.030	41.763	4.190	8.660	54.613
2055	35.087	47.420	4.892	9.551	61.863
2060	41.323	52.311	5.741	10.504	68.555
2065	48.539	62.897	6.716	11.560	81.172
2070	57.324	70.757	7.793	12.734	91.284

**ΠΙΝΑΚΑΣ 7 : ΕΦΚΑ ΠΡΟΒΟΛΗ 2018 - 2070 (σε εκ. ευρώ – τρέχουσες τιμές)**

<b>Μεταρρύθμιση</b>					
Έτος	Εισφορές (Εργοδότης & Εργαζόμενος)	Συνταξιοδοτική Δαπάνη			Σύνολο
		Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	
2018	10.053	19.794	1.763	3.696	25.253
2019	10.744	19.999	1.862	3.956	25.816
2020	11.426	19.120	1.778	3.881	24.779
2021	11.788	18.975	1.791	3.971	24.736
2022	12.211	18.974	1.811	4.059	24.844
2023	12.697	19.193	1.862	4.200	25.256
2024	13.202	19.269	1.909	4.320	25.499
2025	13.744	19.385	1.960	4.448	25.793
2030	16.004	21.144	2.193	5.131	28.468
2035	18.516	25.889	2.517	5.932	34.338
2040	21.605	30.671	2.937	6.789	40.397
2045	25.521	36.012	3.425	7.674	47.111
2050	30.039	42.235	4.012	8.577	54.824
2055	35.099	48.211	4.690	9.505	62.406
2060	41.323	53.514	5.521	10.507	69.542
2065	48.538	64.892	6.482	11.630	83.004
2070	57.356	73.488	7.541	12.893	93.922



**ΠΙΝΑΚΑΣ 8 : ΕΤΕΑΕΠ ΠΡΟΒΟΛΗ 2018 - 2070 (σε εκ. ευρώ – τρέχουσες τιμές)<sup>10</sup>****Ισχύον Σύστημα**

Έτος	Εισφορές (Εργοδότης & Εργαζόμενος)	Συνταξιοδοτική Δαπάνη				Ετήσια Έσοδα	Ετήσια Έξοδα	Ετήσιο Αποτέλεσμα	Περιουσία (Κινητές Αξίες)
		Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο				
2018	2.829	2.256	144	400	2.800				2.591
2019	2.865	2.319	146	410	2.875				3.205
2020	2.848	2.324	146	415	2.885	64	82	4	3.210
2021	2.925	2.325	146	419	2.891	64	83	75	3.285
2022	2.891	2.328	146	423	2.898	65	85	34	3.319
2023	2.880	2.322	146	428	2.897	66	87	22	3.341
2024	2.986	2.328	150	442	2.920	67	88	105	3.445
2025	3.094	2.363	153	458	2.974	70	90	159	3.605
2030	3.563	2.622	170	537	3.329	93	99	292	4.823
2035	4.099	3.161	199	628	3.988	120	110	191	6.149
2040	4.745	3.714	245	735	4.694	141	121	141	7.185
2045	5.555	4.338	303	827	5.467	147	134	166	7.529
2050	6.510	5.237	388	953	6.578	159	148	-3	8.007
2055	7.613	6.059	483	1.060	7.601	164	163	53	8.294
2060	9.001	6.974	610	1.224	8.808	184	180	225	9.427
2065	10.611	8.504	744	1.379	10.626	194	199	-4	9.773
2070	12.509	9.980	892	1.530	12.402	220	220	117	11.157

**ΠΙΝΑΚΑΣ 9 : ΕΤΕΑΕΠ ΠΡΟΒΟΛΗ 2018 - 2070 (σε εκ. ευρώ – τρέχουσες τιμές)<sup>10</sup>****Μεταρρύθμιση**

Έτος	Εισφορές (Εργοδότης & Εργαζόμενος)	Συνταξιοδοτική Δαπάνη				Ετήσια Έσοδα	Ετήσια Έξοδα	Ετήσιο Αποτέλεσμα	Περιουσία (Κινητές Αξίες)
		Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο				
2018	2.829	2.256	144	400	2.800				2.591
2019	2.865	2.319	146	410	2.875				3.205
2020	2.848	2.641	154	441	3.236	60	82	-350	2.855
2021	2.925	2.576	151	435	3.161	54	83	-206	2.649
2022	2.891	2.570	150	439	3.159	50	85	-243	2.407
2023	2.880	2.556	150	443	3.150	45	87	-251	2.155
2024	2.986	2.508	150	448	3.107	42	88	-110	2.046
2025	3.094	2.492	151	455	3.098	41	90	3	2.049
2030	3.563	2.733	168	535	3.437	48	99	138	2.489
2035	4.099	3.248	196	627	4.071	60	110	45	3.067
2040	4.745	3.773	243	734	4.750	68	121	10	3.417
2045	5.555	4.309	297	815	5.420	68	134	131	3.484
2050	6.510	5.200	382	944	6.526	76	148	-35	3.798
2055	7.613	6.024	478	1.053	7.555	77	163	11	3.898
2060	9.001	6.950	607	1.218	8.775	93	180	166	4.773
2065	10.611	8.492	742	1.375	10.609	95	199	-85	4.758
2070	12.509	9.976	891	1.527	12.394	112	220	16	5.677

<sup>10</sup> Στους Πίνακες 8, 9 δεν περιλαμβάνεται η συμπληρωματική εισφορά εργοδότη για το ΛΕΠΙΕΤΕ. Το ετήσιο αποτέλεσμα και τα περιουσιακά στοιχεία δεν επηρεάζονται από τα μεγέθη του ΛΕΠΙΕΤΕ.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 10 : ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ 0,5% του ΑΕΠ**

<b>Έτος</b>	<b>Επιπλέον Συνταξιοδοτική Δαπάνη σε εφαρμογή των αποφάσεων 1890,1891/2019 του ΣτΕ</b>	<b>Υπόλοιπο Ποσοστό μέχρι το 0,50% του ΑΕΠ</b>
2020	0,22%	0,28%
2021	0,19%	0,31%
2022	0,20%	0,30%
2023	0,22%	0,28%
2024	0,20%	0,30%
2025	0,18%	0,32%
2030	0,27%	0,23%
2035	0,36%	0,14%
2040	0,42%	0,08%
2045	0,47%	0,03%
2050	0,53%	0,00%
2055	0,57%	0,00%
2060	0,59%	0,00%
2065	0,68%	0,00%
2070	0,72%	0,00%

**ΠΙΝΑΚΑΣ 12 : ΕΦΚΑ ΠΡΟΒΟΛΗ 2018 - 2070  
ΝΕΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ**

**Ισχύον Σύστημα**

Έτος	Αριθμός Νέων Συντάξεων (σε χιλ.)	Μέση Περίοδος Ασφάλισης (σε έτη)	Μέση Μηνιαία Σύνταξη (σε € <sup>11</sup> )	Ετήσια Σύνταξη (σε € <sup>11</sup> )
2019	63	30,6	774	9.722
2020	63	30,8	783	9.809
2021	66	30,9	794	9.942
2022	77	30,8	812	10.157
2023	80	30,8	827	10.350
2024	69	30,4	852	10.672
2025	73	30,4	837	10.504
2030	94	32,1	962	12.041
2035	125	31,0	1.052	13.222
2040	116	33,0	1.220	15.351
2045	45	35,6	1.487	18.709
2050	97	35,5	1.737	21.898
2055	87	35,4	1.944	24.599
2060	96	36,5	2.372	29.975
2065	109	37,3	2.733	34.576
2070	88	37,7	3.267	41.297

**ΠΙΝΑΚΑΣ 13 : ΕΦΚΑ ΠΡΟΒΟΛΗ 2018 - 2070  
ΝΕΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ**

**Μεταρρύθμιση**

Έτος	Αριθμός Νέων Συντάξεων (σε χιλ.)	Μέση Περίοδος Ασφάλισης (σε έτη)	Μέση Μηνιαία Σύνταξη (σε € <sup>11</sup> )	Ετήσια Σύνταξη (σε € <sup>11</sup> )
2019	63	30,6	774	9.722
2020	63	30,8	807	9.681
2021	66	30,9	820	9.842
2022	77	30,8	840	10.082
2023	80	30,8	856	10.267
2024	69	30,4	881	10.570
2025	73	30,4	862	10.345
2030	94	32,1	1.003	12.031
2035	125	31,0	1.100	13.202
2040	116	33,0	1.289	15.463
2045	45	35,6	1.615	19.385
2050	97	35,5	1.867	22.402
2055	87	35,4	2.093	25.116
2060	96	36,5	2.586	31.026
2065	109	37,3	3.003	36.034
2070	88	37,7	3.601	43.212

**ΠΙΝΑΚΑΣ 14 : ΕΤΕΑΕΠ ΠΡΟΒΟΛΗ 2018 - 2070  
ΝΕΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ**

**Ισχύον Σύστημα**

Έτος	Αριθμός Νέων Συντάξεων (σε χιλ.)	Μέση Περίοδος Ασφάλισης (σε έτη)	Μέση Μηνιαία Σύνταξη (σε € <sup>11</sup> )	Ετήσια Σύνταξη (σε € <sup>11</sup> )
2019	40	26,1	185	2.224
2020	41	26,2	188	2.257
2021	41	25,6	184	2.204
2022	41	25,4	189	2.265
2023	41	24,0	177	2.127
2024	25	23,8	173	2.081
2025	43	23,6	172	2.066
2030	49	26,8	229	2.750
2035	78	27,1	253	3.034
2040	73	29,2	282	3.385
2045	31	33,8	374	4.494
2050	72	33,8	405	4.859
2055	63	34,4	463	5.562
2060	66	35,9	608	7.301
2065	70	36,8	722	8.658
2070	63	37,3	877	10.527

**ΠΙΝΑΚΑΣ 15 : ΕΤΕΑΕΠ ΠΡΟΒΟΛΗ 2018 - 2070  
ΝΕΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ**

**Μεταρρύθμιση**

Έτος	Αριθμός Νέων Συντάξεων (σε χιλ.)	Μέση Περίοδος Ασφάλισης (σε έτη)	Μέση Μηνιαία Σύνταξη (σε € <sup>11</sup> )	Ετήσια Σύνταξη (σε € <sup>11</sup> )
2019	40	26,1	185	2.224
2020	41	26,2	188	2.257
2021	41	25,6	183	2.202
2022	41	25,4	188	2.260
2023	41	24,0	177	2.119
2024	25	23,8	172	2.070
2025	43	23,6	171	2.056
2030	49	26,8	228	2.741
2035	78	27,1	252	3.029
2040	73	29,2	282	3.382
2045	31	33,8	374	4.491
2050	72	33,8	405	4.859
2055	63	34,4	463	5.562
2060	66	35,9	608	7.301
2065	70	36,8	722	8.658
2070	63	37,3	877	10.527

<sup>11</sup> Τα ποσά μηνιαίων και ετήσιων συντάξεων είναι σε τρέχουσες τιμές.

<sup>12</sup> Στον πίνακα 12 (ισχύον σύστημα) η ετήσια σύνταξη προκύπτει λαμβανομένης υπόψη της διάταξης του άρθρου 120 του Ν.4611/2019.

## 11. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Βασιζόμενοι στις παραπάνω προβολές, προκύπτουν τα εξής:

### Γενικά

- Μεσομακροπρόθεσμα εκτιμάται ότι το ανταποδοτικό/αναλογικό τμήμα των παροχών σχεδόν καλύπτεται από τα έσοδα από εισφορές και με τις παρούσες δημογραφικές και μακροοικονομικές παραδοχές το σύστημα ισορροπεί.
- Η συνταξιοδοτική δαπάνη ως ποσοστό του ΑΕΠ μεσομακροπρόθεσμα, κινείται εντός των ορίων του μέσου όρου της συνταξιοδοτικής δαπάνης ως ποσοστό του ΑΕΠ των χωρών της ευρωζώνης.

### Ειδικά

- Στο *status quo scenario*, όπως και στο *reform scenario*, ο λόγος συνταξιούχων προς εισφέροντες προβλέπεται ότι βαίνει αυξανόμενος και από 0,54 το 2018 καταλήγει στο 0,62 το 2070.
- Η συνταξιοδοτική δαπάνη υπό τις προϋποθέσεις του ισχύοντος συστήματος (*status quo scenario*) εκτιμάται ότι θα διαμορφωνόταν από 15,6% του ΑΕΠ το 2018, σε 11,6% κατά το έτος 2070.
- Σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση (*reform scenario*), η δαπάνη για παροχές από 15,6% του ΑΕΠ το 2018 εκτιμάται σε 11,9% του ΑΕΠ για το 2070.
- Η μέση μηνιαία κύρια σύνταξη, στη μεταρρύθμιση (*reform scenario*), αυξάνεται σταδιακά, εξαιτίας της αύξησης των ετησίων συντελεστών αναπλήρωσης από τα 30 έτη ασφάλισης και άνω, καθώς και τη σταδιακή αύξηση των ετών ασφάλισης. Η μέση ετήσια κύρια σύνταξη επηρεάζεται από την αντικατάσταση του άρθρου 120 του Ν.4611/2019 και την εισαγωγή του μηχανισμού 0,5% του ΑΕΠ, μέσω του οποίου χρηματοδοτούνται κοινωνικές παροχές.
- Η διαφορά της συνταξιοδοτικής δαπάνης της κύριας ασφάλισης μεταξύ της μεταρρύθμισης (*reform scenario*) και του ισχύοντος συστήματος (*status quo scenario*) στα τελευταία έτη της προβολής, οφείλεται στην αύξηση των ετησίων συντελεστών αναπλήρωσης από τα 30 έτη ασφάλισης και άνω, καθώς και στην αλλαγή των εισφορών των αυτοαπασχολούμενων, ελευθέρων επαγγελματιών και αγροτών .
- Η διαφορά της συνταξιοδοτικής δαπάνης της επικουρικής ασφάλισης μεταξύ της μεταρρύθμισης (*reform scenario*) και του ισχύοντος συστήματος (*status quo scenario*) βραχυπρόθεσμα, οφείλεται στην κατάργηση της περικοπής των επικουρικών συντάξεων.

## 12. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑΣ

Στην παρούσα παράγραφο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα για το βασικό σενάριο μεταρρύθμισης (Reform scenario) της κύριας ασφάλισης σε σύγκριση με το ακόλουθο σενάριο ευαισθησίας :

Στο βασικό σενάριο έγινε η παραδοχή ότι περίπου το 80% των ασφαλισμένων αυτοαπασχολούμενων, ελεύθερων επαγγελματιών και ασφαλισμένων του πρώην ΟΓΑ θα επιλέξει την 1η ασφαλιστική κατηγορία εισφορών. Στο σενάριο Α έγινε η παραδοχή ότι περίπου το 90% των ασφαλισμένων αυτοαπασχολούμενων, ελεύθερων επαγγελματιών και ασφαλισμένων του πρώην ΟΓΑ θα επιλέξει την 1η ασφαλιστική κατηγορία εισφορών.

Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζεται η προβολή του ετήσιου αποτελέσματος (εισφορές και συνολικές παροχές συμπεριλαμβανομένης και της Εθνικής Σύνταξης) για το βασικό σενάριο και το σενάριο Α.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 16 : ΕΤΗΣΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ % ΑΕΠ<sup>13</sup>  
ΚΥΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ**

Έτος	Βασικό Σενάριο (Reform)	Σενάριο Α (Reform)
2018	8,23%	8,23%
2019	7,91%	7,91%
2020	6,76%	6,80%
2021	6,41%	6,45%
2022	6,10%	6,14%
2023	5,89%	5,93%
2024	5,64%	5,67%
2025	5,39%	5,43%
2030	4,90%	4,94%
2035	5,35%	5,38%
2040	5,45%	5,47%
2045	5,31%	5,32%
2050	5,16%	5,18%
2055	4,86%	4,87%
2060	4,27%	4,28%
2065	4,43%	4,43%
2070	4,00%	3,99%

Από τα παραπάνω αποτελέσματα φαίνεται ότι το σύστημα δεν παρουσιάζει σημαντική ευαισθησία στην αύξηση του ποσοστού των ασφαλισμένων αυτοαπασχολούμενων, ελεύθερων επαγγελματιών και ασφαλισμένων του πρώην ΟΓΑ που θα επιλέξει την 1η ασφαλιστική κατηγορία εισφορών.

<sup>13</sup> Συνταξιοδοτική Δαπάνη μείον Εισφορές εργαζόμενου και εργοδότη

## ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Όλα τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση βασίζονται στις παραδοχές και στις υποθέσεις σύμφωνα με τα σημερινά δημογραφικά και μακροοικονομικά δεδομένα και οι οποίες μπορεί στο μέλλον να μεταβληθούν. Οι μακροχρόνιες προβολές υποδεικνύουν τη μακροχρόνια εξέλιξη.

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι:

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι: ΕΝΕΡΓΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες	Γυναίκες	Άγνωστο	Σύνολο
Άγνωστη	732	696	9.725	11.153
<= 20,00	48.538	40.401	13	88.952
21,00 - 25,00	162.305	147.060	35	309.400
26,00 - 30,00	232.558	199.451	106	432.115
31,00 - 35,00	288.993	235.756	61	524.810
36,00 - 40,00	361.493	289.050	29	650.572
41,00 - 45,00	371.915	298.227	13	670.155
46,00 - 50,00	357.964	291.663	6	649.633
51,00 - 55,00	325.485	260.243	92	585.820
56,00 - 60,00	252.006	177.046	126	429.178
61,00 - 65,00	140.829	105.221	147	246.197
66,00+	62.001	45.431	103	107.535
Σύνολο	2.604.819	2.090.245	10.456	4.705.520

ΠΙΝΑΚΑΣ Ια: ΣΥΝΟΛΟ ΜΙΣΘΩΤΩΝ (*)				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες		Γυναίκες	
	Αριθμός Ασφαλισμένων	Μέσος Ετήσιος Ασφαλιστέος Μισθός	Αριθμός Ασφαλισμένων	Μέσος Ετήσιος Ασφαλιστέος Μισθός
<= 20,00	47.470	1.889,16	39.819	1.619,05
21,00 - 25,00	150.223	4.284,75	141.688	3.886,37
26,00 - 30,00	196.996	7.919,51	178.869	7.143,42
31,00 - 35,00	221.418	10.949,00	195.481	9.270,92
36,00 - 40,00	259.088	13.533,47	228.451	11.265,71
41,00 - 45,00	252.301	15.323,30	224.192	12.564,71
46,00 - 50,00	231.895	16.109,98	211.348	13.365,04
51,00 - 55,00	203.383	17.256,93	179.227	14.657,27
56,00 - 60,00	145.779	17.527,09	100.176	14.219,03
61,00 - 65,00	65.014	17.385,44	38.166	14.078,60
66,00+	18.250	18.517,22	9.127	11.799,39
Σύνολο	1.791.817	13.036,55	1.546.544	10.744,47

(\*) Δεν περιλαμβάνονται οι ενεργοί ασφαλισμένοι χωρίς ένδειξη φύλου ή/και ηλικίας

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΒ: ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ (*)</b>				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες		Γυναίκες	
	Αριθμός Ασφαλισμένων	Μέσο Μηνιαίο Ποσό Απαιτηθείσας Εισφοράς Κύριας Σύνταξης 12/2018	Αριθμός Ασφαλισμένων	Μέσο Μηνιαίο Ποσό Απαιτηθείσας Εισφοράς Κύριας Σύνταξης 12/2018
<= 20,00	1.068	112,89	582	108,96
21,00 - 25,00	12.082	109,14	5.372	106,91
26,00 - 30,00	35.562	109,86	20.582	100,28
31,00 - 35,00	67.575	116,65	40.275	106,73
36,00 - 40,00	102.405	125,45	60.599	108,56
41,00 - 45,00	119.614	129,36	74.035	107,34
46,00 - 50,00	126.069	130,24	80.315	106,38
51,00 - 55,00	122.102	131,45	81.016	102,90
56,00 - 60,00	106.227	128,90	76.870	99,88
61,00 - 65,00	75.815	124,30	67.055	93,64
66,00+	43.751	137,74	36.304	103,13
Σύνολο	812.270	127,00	543.005	103,33

(\*) Δεν περιλαμβάνονται οι ενεργοί ασφαλισμένοι χωρίς ένδειξη φύλου ή/και ηλικίας

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ: ΕΝΕΡΓΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ</b>				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες	Γυναίκες	Άγνωστο	Σύνολο
Άγνωστη	146	85	1	232
<= 20,00	56.944	48.975	15	105.934
21,00 - 25,00	149.517	144.609	30	294.156
26,00 - 30,00	192.494	178.140	82	370.716
31,00 - 35,00	213.520	195.985	15	409.520
36,00 - 40,00	245.144	226.661	7	471.812
41,00 - 45,00	239.619	222.778	4	462.401
46,00 - 50,00	226.764	205.971	3	432.738
51,00 - 55,00	197.184	168.106	16	365.306
56,00 - 60,00	142.421	93.909	20	236.350
61,00 - 65,00	60.006	32.665	7	92.678
66,00+	18.602	8.625	3	27.230
Σύνολο	1.742.361	1.526.509	203	3.269.073



<b>ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙΑ: ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ</b>				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες		Γυναίκες	
	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2018	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2018
Άγνωστη	271	763,04	165	531,59
<=49	3.453	1.157,76	1.587	1.036,35
50 - 54	11.525	1.245,20	10.865	875,34
55 - 59	31.231	1.302,15	51.397	855,21
60 - 64	107.999	1.228,35	94.029	854,32
65 - 69	185.603	1.160,59	130.754	782,29
70 - 74	228.551	1.010,66	169.370	646,28
75 - 79	170.752	889,44	134.815	571,12
80 - 84	158.951	812,85	139.938	519,11
85 - 89	102.388	744,49	94.234	458,94
90 - 94	41.660	683,96	43.574	415,54
95+	8.290	666,09	10.607	417,49
Σύνολο	1.050.674	979,94	881.335	638,46

(\*) Καταβαλλόμενη προ φόρου. Περιλαμβάνεται κράτηση για υγεία και ΕΑΣ.

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙΒ: ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ</b>				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες		Γυναίκες	
	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2018	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2018
<=49	17.402	573,65	10.011	578,96
50 - 54	11.071	601,32	6.626	563,73
55 - 59	16.178	636,57	9.068	558,65
60 - 64	22.130	662,06	11.601	534,05
65 - 69	22.525	650,63	12.194	513,06
70 - 74	20.559	627,61	12.759	491,30
75 - 79	15.081	592,44	11.249	472,51
80 - 84	12.593	575,65	11.114	452,44
85 - 89	7.925	561,14	7.758	445,09
90 - 94	3.876	511,75	4.396	447,34
95+	1.596	373,05	1.837	410,59
Σύνολο	150.936	611,90	98.613	505,36

(\*) Καταβαλλόμενη προ φόρου. Περιλαμβάνεται κράτηση για υγεία και ΕΑΣ.

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ IIIγ: ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΥ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ</b>				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες		Γυναίκες	
	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2018	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2018
<=49	16.351	311,64	28.612	351,02
50 - 54	2.158	400,70	14.088	445,84
55 - 59	2.637	395,58	24.189	495,25
60 - 64	3.424	396,81	39.693	514,85
65 - 69	4.022	393,22	52.739	536,28
70 - 74	4.804	376,81	74.217	546,27
75 - 79	4.311	351,12	75.969	535,64
80 - 84	5.221	323,90	96.580	525,51
85 - 89	4.624	312,73	83.469	517,09
90 - 94	2.444	308,04	43.902	509,68
95+	589	325,61	12.088	504,74
Σύνολο	50.585	342,97	545.546	514,44

(\*) Καταβαλλόμενη προ φόρου. Περιλαμβάνεται κράτηση για υγεία και ΕΑΣ.

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ IIIδ: ΛΟΙΠΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ</b>				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες		Γυναίκες	
	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2018	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2018
<=49	1.267	772,09	752	779,26
50 - 54	351	772,35	224	771,05
55 - 59	344	758,44	199	773,62
60 - 64	332	752,51	176	770,48
65 - 69	272	738,81	139	772,22
70 - 74	226	742,90	121	761,84
75 - 79	142	723,77	69	768,72
80 - 84	120	723,06	54	725,79
85 - 89	57	709,09	49	767,73
90 - 94	21	673,27	25	720,64
95+	3	652,75	5	704,97
Σύνολο	3.135	757,57	1.813	771,75

(\*) Καταβαλλόμενη προ φόρου. Περιλαμβάνεται κράτηση για υγεία και ΕΑΣ.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV: ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΟΙ ΥΠΕΡΗΛΙΚΕΣ				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες		Γυναίκες	
	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη Σύνταξη 12/2018	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη Σύνταξη 12/2018
65 - 69	517	233,46	922	241,89
70 - 74	3.631	309,27	6.532	315,39
75 - 79	2.989	309,75	5.511	319,89
80 - 84	2.215	302,94	5.097	320,76
85 - 89	1.035	304,10	3.102	325,60
90 - 94	325	316,62	1.428	332,84
95+	56	310,88	374	337,79
Σύνολο	10.768	304,20	22.966	317,54

ΠΙΝΑΚΑΣ Vα: ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες		Γυναίκες	
	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2018	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2018
Άγνωστη	322	180,36	149	174,82
<=49	952	223,55	1.015	196,64
50 - 54	4.051	149,85	6.684	182,98
55 - 59	19.533	180,84	36.706	197,83
60 - 64	62.897	195,59	69.673	195,33
65 - 69	113.893	205,82	78.125	192,06
70 - 74	119.798	196,90	65.846	182,15
75 - 79	79.825	191,14	40.338	171,42
80 - 84	69.440	183,55	36.102	159,25
85 - 89	43.666	168,50	23.752	148,49
90 - 94	16.410	157,00	8.799	147,15
95+	3.210	168,47	1.956	164,44
Σύνολο	533.997	191,43	369.145	181,84

(\*) Καταβαλλόμενη προ φόρου. Περιλαμβάνεται κράτηση για υγεία και ΕΑΣ.

ΠΙΝΑΚΑΣ νβ: ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες		Γυναίκες	
	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2018	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2018
Άγνωστη	3	204,08	1	189,60
<=49	4.547	104,97	1.868	98,95
50 - 54	3.648	154,86	1.954	148,60
55 - 59	6.082	163,28	2.998	147,20
60 - 64	8.997	168,45	3.626	141,27
65 - 69	8.843	164,17	3.146	135,03
70 - 74	7.573	160,96	2.401	130,64
75 - 79	4.905	154,90	1.556	122,40
80 - 84	3.780	147,05	1.475	113,81
85 - 89	2.346	140,59	1.017	112,75
90 - 94	757	134,46	432	111,32
95+	169	135,30	96	122,79
Σύνολο	51.650	154,74	20.570	131,27

(\*) Καταβαλλόμενη προ φόρου. Περιλαμβάνεται κράτηση για υγεία και ΕΑΣ.

ΠΙΝΑΚΑΣ νγ: ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ				
Ηλικία	Φύλο			
	Άνδρες		Γυναίκες	
	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2018	Αριθμός Συντάξεων	Μέση Μεικτή Μηνιαία Καταβαλλόμενη(*) Σύνταξη 12/2018
Άγνωστη			16	109,55
<=49	6.037	76,46	10.634	95,89
50 - 54	870	91,05	5.935	128,95
55 - 59	1.053	96,57	10.520	134,37
60 - 64	1.378	95,47	17.210	130,04
65 - 69	1.695	92,24	23.341	128,49
70 - 74	1.983	89,77	32.877	126,65
75 - 79	1.804	84,84	33.779	121,80
80 - 84	2.175	82,21	42.485	116,74
85 - 89	1.903	79,82	34.412	113,45
90 - 94	918	82,96	15.979	115,81
95+	289	87,84	3.767	127,66
Σύνολο	20.105	84,24	230.955	120,85

(\*) Καταβαλλόμενη προ φόρου. Περιλαμβάνεται κράτηση για υγεία και ΕΑΣ.

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ:

### Α.ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΕΦΚΑ – ΚΛΑΔΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι.α : ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΕΦΚΑ - ΚΛΑΔΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ 31.12.2018 ΑΞΙΑ σε ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ	
<b>A. ΑΚΙΝΗΤΑ</b>	806.638.289
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>806.638.289</b>
<b>B. ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ</b>	
1. ΜΕΤΟΧΕΣ	300.046.807
2. ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	4.694.898.700
3. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΤΙΤΛΟΥΣ ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	947.030.120
4. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	2.519.608.553
5. ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	599.479.047
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>9.061.063.227</b>
<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>9.867.701.516</b>

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι.β : ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΕΦΚΑ - ΚΛΑΔΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ 31.12.2019 ΑΞΙΑ σε ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ	
<b>A. ΑΚΙΝΗΤΑ</b>	823.743.025
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>823.743.025</b>
<b>B. ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ</b>	
1. ΜΕΤΟΧΕΣ	478.823.572
2. ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	5.485.030.144
3. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΤΙΤΛΟΥΣ ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	1.249.223.516
4. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	2.643.452.901
5. ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	737.159.878
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>10.593.690.011</b>
<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>11.417.433.036</b>

Από τα ανωτέρω στοιχεία, η περιουσία του ΕΦΚΑ λαμβανομένων υπόψη και των ακινήτων αντιστοιχεί σε ποσοστό της τάξης του 40% - 45% της ετήσιας συνταξιοδοτικής δαπάνης για την κύρια σύνταξη.

Η αύξηση της περιουσίας από την 31.12.2018 ως την 31.12.2019, προκύπτει αφενός από το αποτέλεσμα της χρήσης συμπεριλαμβανομένων των εσόδων επενδύσεων και των λειτουργικών εξόδων και αφετέρου από την αποτίμηση.

Σημειώνεται ότι δεν παρασχέθηκαν στην ΕΑΑ στοιχεία για απαιτήσεις υπέρ του ΕΦΚΑ και υποχρεώσεις του ΕΦΚΑ προς άλλους οργανισμούς και τρίτους.

## Β.ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΕΤΕΑΕΠ - ΚΛΑΔΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ.α : ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΕΤΕΑΕΠ - ΚΛΑΔΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ 31.12.2018 ΑΞΙΑ σε ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ	
<b>A. ΑΚΙΝΗΤΑ</b>	117.240.246
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>117.240.246</b>
<b>B. ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ</b>	
1. ΜΕΤΟΧΕΣ	126.823.578
2. ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	1.570.241.568
3. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΤΙΤΛΟΥΣ ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	618.300.365
4. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΜΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	164.996.540
5. ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	110.814.459
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>2.591.176.509</b>
<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>2.708.416.755</b>

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ.β : ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΕΤΕΑΕΠ - ΚΛΑΔΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ 31.12.2019 ΑΞΙΑ σε ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ	
<b>A. ΑΚΙΝΗΤΑ</b>	164.223.826
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>164.223.826</b>
<b>B. ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ</b>	
1. ΜΕΤΟΧΕΣ	170.831.013
2. ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	1.794.105.792
3. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΤΙΤΛΟΥΣ ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	815.597.454
4. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΜΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	314.126.931
5. ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	110.814.459
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>3.205.475.648</b>
<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>3.369.699.474</b>

Η αύξηση της περιουσίας από την 31.12.2018 ως την 31.12.2019, προκύπτει αφενός από το αποτέλεσμα της χρήσης συμπεριλαμβανομένων των εσόδων επενδύσεων και των λειτουργικών εξόδων και αφετέρου από την αποτίμηση.

Σημειώνεται ότι δεν παρασχέθηκαν στην ΕΑΑ στοιχεία για απαιτήσεις υπέρ του ΕΤΕΑΕΠ και υποχρεώσεις του ΕΤΕΑΕΠ προς άλλους οργανισμούς και τρίτους.

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ:

Macroeconomic assumptions												
MAIN VARIABLES												
	2018	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	2065	2070
Potential real GDP (growth rate)	-0,8	0,0	0,4	0,9	1,1	1,2	1,4	1,3	1,2	1,3	1,3	1,2
Labour input (growth rate)	-0,3	-0,1	-0,2	0,0	-0,2	-0,4	-0,5	-0,6	-0,5	-0,4	-0,3	-0,3
Employment growth (15-74)	-0,5	-0,3	-0,2	0,0	-0,2	-0,4	-0,5	-0,6	-0,5	-0,4	-0,3	-0,3
Changes in Hours worked per employee (growth rate)	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Labour productivity (growth rate, per hour)	-0,4	0,1	0,6	0,8	1,3	1,6	1,9	1,9	1,8	1,7	1,6	1,5
TFP (growth rate)	-0,1	0,3	0,5	0,6	0,8	1,0	1,3	1,2	1,2	1,1	1,1	1,0
Capital deepening (contribution to labour productivity growth)	-0,3	-0,1	0,1	0,2	0,4	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5
GDP per capita (growth rate)	-0,5	0,3	0,7	1,2	1,4	1,5	1,9	1,8	1,9	2,0	2,0	1,8
Real GDP (in billions euros)	182,6	190,8	197,0	202,9	213,7	225,9	241,4	257,8	273,1	291,2	310,8	330,8
Employment growth (15-64)	2,5	1,4	0,7	-0,2	-0,5	-0,7	-0,8	-0,4	-0,5	-0,4	-0,5	-0,6
Population growth (working age:15-64)	-0,5	-0,6	-0,6	-0,8	-1,1	-1,2	-1,2	-0,7	-0,4	-0,4	-0,5	-0,6
Participation rate (15-64)	68,5	68,9	70,2	71,5	72,7	73,7	74,5	74,7	74,5	74,2	74,1	74,2
Employment rate (15-64)	55,3	57,3	61,2	62,9	64,7	66,4	67,8	68,8	68,6	68,3	68,2	68,3
Unemployment rate (15-64)	19,3	16,8	12,8	12,1	11,0	10,0	8,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9
Participation rate (20-64)	73,9	74,4	76,3	77,4	78,7	79,6	80,6	81,2	81,1	80,8	80,6	80,6
Employment rate (20-64)	59,8	62,0	66,6	68,2	70,1	71,7	73,4	74,8	74,8	74,5	74,3	74,3
Unemployment rate (20-64)	19,1	16,6	12,7	11,9	10,9	9,9	8,9	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Inflation (GDP deflator)	0,5	1,2	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0